

Hétről-hétre

Kaunas. A litván belügyminiszter, igazságügyminiszter és Kowno polármestere együttesen nyilatkoztak, hogy az antiszemita kereskedők „Versliniki” nevű egyesületének működését elítélik és nyilatkoztak arról, hogy minden polgárt egyforma jogok illetnek meg Litvániában.

Jeruzsálem. A napokban rendkívül nagy sikerrel vendégszerelt Palesztinában a híres pesti vak pianista, Ungár Imre, aki legutóbb Erdélyben is nagy sikerrel vendégszerelt. Bachot, Mozartot játszott és Beethoven utolsó szonátáját és legfőbb műsordarabját Chopin prelűdöket. A palesztinai sajtó nagy lelkesedéssel írta a fiatal vak zongoristáról.

Wien. A bécsi hitközségben nagy izgalom között tárgyalták az 1936. évi január-februári provizoriális büdzsét, amelyet dr. Löwenherz pénzügyi referens adott elő. A költségelőirányzatot megszavazták, a kisebbség különvéleményt adott be a megszavazás ellen.

Nordhausen. (Németország.) Itt letartóztattak két zsidót, akiket azzal gyanúsítottak meg, hogy vétettek az árjtörvények ellen, mint fajgyalázók. A berlini büntetőkamara egy 29 éves árjtát ítélte el egy évi és három hónapi fegyháza, mert viszonyt folytatott két évén át egy zsidó nővel.

Berlin. A nagy hitközség elhatározta, hogy 2000 márkát adományoz annak a kolonának a létesítéséhez, amelyet Miss Henrietta Szold nevről fognak elnevezni és amelynek felállítására folyamatosan van.

Varsó. Az ezüsti Pen-klub díját, amelyet a legjobb lengyel fordításra tüntet ki, a bíráló bizottság Julian Tuwim nevű zsidó írónak ítélte oda, mert lefordította Puskin „Erelovas” című művét.

Saloniki. A napokban megalakult a zsidó és nemzsidó notabilitások közreműködésével a saloniki kereskedelmi kamara egésze alatti, mint annak alosztálya, a görög-palesztinai osztály.

Krakko. A zsidó közéletben Lewkowitz kereskedő üzletében ismeretlen tettes bombát dobott. A robbanásnál a tulajdonos leánya lábát törte. Felélege pedig idegösszeesést kapott. Alapota válságos. A berendezés összetört. Négy embert letartóztattak, akik alaposan gyanúsítottak a tett elkövetésével. — Radomban kétletti nyomozás után letartóztatták 24 nemzeti demokrata pártból tartozót. Egyet közülük a koncentrációs táborba vitték.

Banska-Bystřicia. Február 18-tól 24-ig Besz terecében lesz megtartva a zsidó téli olimpiája. Eddig több mint 300 zsidó sportoló jelentette be részvételét.

London. Ramsgate angol vidéki városban van a Montefiore kastély, amelynek termelt most múzeumát alakították át. A kastély parkjában van eltemetve Montefiore Mózes. Ebben a kastélyban háromszor volt látogatásban Viktória angol királynő és hetekig lakott itt lord Beaconsfield miniszterelnök. — Az Agudasz Jisroel politikai komitéja elhatározta, hogy a harmadik Knessio Gedault (Aguda világkongresszus) 1937 elején Jeruzsálemben fogják megtartani.

Varsó. Az egykori lengyel miniszterelnöknek, Vinosnak elnöksége alatt országos konferenciát tartott a lengyel parlamenti párt (néppárt), amelyen egy rezolúció fogadták el az antiszemitizmus ellen. Egyidejűleg határozatokat hoztak arról is, hogy a zsidók érdekeinek megoldására olyképpen lépjenek el, hogy egyrészt kiküldjék Palesztinába, a zsidók elleni további harcok pedig a szövetkezetek fejlesztésének útján. — Maria Moscicka, a közíró és elnökségének felelőse a napokban fogadta Leon Levitet és Maximilian Fryde hírt, akik a lengyel-palesztinai kereskedelmi kamara megbízásából a palesztinai „Parocess” társaság 100 lada narancsát juttatták el az elnökséghez, hogy azt a lengyel szegény gyermekek és betegek között ossza szét.

Szerkesztői üzenetek

G. F. A. Jaarot Hükarmelre vonatkozóan sziveskedjen gondosan elolvasni lapunk belsejében megjelent cikkünket. A 6000 dunamos területet Joseph Löwy et Co. és Philipp Mayer et Co. haifai cégek vették meg egy gazdag arab családtól. Tudomásunk szerint erdélyi zsidók is vásárolták Jaarot-parcellákat. A haifai cégeknek romániai megbízottja: Max König Bucuresti, B-dul Domnitéi 49. Sziveskedjen ide fordulni részletes felvilágosítás végett.

Turdai előfizető. Nem akarunk mi minden káknán csomót keresni. Hiszen, ha minden „esomó” megnéznénk akkor mit csinálna az a szőnyegszővedő, amely szombatban is vigán dolgozik a turdai hitközség épületében, az orf. zsidó nagytemplom udvarán. Egyik helységben lakik a főbíró, a másikon „esomóznak” szombatban. Ugyebár nem kell mindent megnézni. És ha igen? — kérdezheti Ön. Akkor jönne egy gírem-górem válasz, mint például az, amit a hivatalos lap válaszol legutóbb. Például a pézsaçi eukornát azt írta, hogy 3-4 lei az, amit az irda keres. Erre jön a dörmedelmes válasz: nem 3-4 lei, hanem 1-3 lei a kereset. Kérdezzük Öntől és megkötöl, milyen messzi van az 1-3 lei az általunk írt 3-4 leitől? Olyan messze, mint az általunk írottak a való igazságtól! Már pedig az igazság, ha kimondják rendszerint; nagyon fáj — még a hivatalban hivatalosnak is, ott Turdán, a szombati szőnyegszővedő társaságában.

Halálozás

Csütörtök reggel tragikus körülmények között váratlanul elhunyt dr. Hoffmann Miksa lipovai főrabbi a harmincnégy éves rabbi hét-főn fájdalommal lepiék meg és a lipovai közközházba szállították. Az operátor-őorvos távolléte miatt azonban csak csütörtök reggel hajthatták végre műtétét rajta. Az operáció után párorára dr. Hoffmann meghalt. Halálával a fiatal rabbinemzedék egyik legtehetségesebb tagja távozott az élők sorából. 1933-ban foglalta el a rabbiszekek és azóta a lipovai és környéki zsidóság körében nagy szeretettel és népszerűséggel üdvözölt. A cionista és egykori zsidó mozgalmak lelkes híve volt. A temetés a templomból indult. A koporsónál dr. Singer Jakab timisoarai főrabbi beszélt, majd az összes felekezeti papjai tartottak emlékszemléteket. Schulsohn caranschesi rabbi után Vermes Ernő a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke bucsuzott a cionista gondolat harcosától. A sirhoz az egész környék zsidósága és a nemzsidó lakosság ezrei vonultak ki. Itt Katz Saimon fő kántor énekelte az El moie rachamimot - fiatalon elhunyt főrabbi fölött.

Rövid szenvedés után meghalt Clujon Friedmann József szállító, aki a város zsidóságának ismert alakja volt. Friedmann tevékeny részt vett a Chewra vezetésében. Halála kiterjedt és előkelő rokonságot döntött gyászba és általános részvényt keltett. Friedmann József 60 éves volt. Vasárnap temették a clujai ortodox Chewra székéből Friedmann Józsefet. Glasner Akiba főrabbi bucsuztatja után, Nicolai Dragan polármester, egyetemi tanár mondott megindító gyászbeszédet. Candrea professor Legadatu miniszter nevében bucsuzott a halottól majd dr. Buza alpolármester, Andrea ezredes, mint a szállítószövetség elnöke és dr. Nistor volt alpolármester mondtak határozó beszédeket. A nyitott sir előtt Mózes Károly városi tanácsos méltatta az elhunyt kiváló egyéni tevékenységét.

Roma. Prof. Attilio Mario Levi, zsidó történelmtudós egy nagy munkát jelentetett meg, amelyben a régi Róma impenialisztika politikai felhőközök először a műböz De Vecchi írt, az olasz közoktatásiügyi miniszter. NYOMATOTT PÁSZTOR EDE OFG MŰFORGÓGÉPÉN ORADFA.

Zsidó humor

SZIVESSÉG... Reb Zálmen elmegy a helyi takarékpénztárba és megkérdezi, hogy kaphatna-e százezer lei kölcsönt. — Hogyne — mondják neki — csak egy jó aláírás kell. — Egy jó aláírás? A rabbi jó lesz? — Hogyne. A rabbi aláírása jó lesz. Reb Zálmen elmegy a rabbihoz és elmondja, hogy kaphatna százezer lei kölcsönt a banknál, ha a rabbi aláírna neki. — Nagyon szivesen — mondja a rabbi — de tulajdonképpen miért mész te a takarékpénztárhoz, ha neked kölcsön kell, én is nagyon szivesen adok. — Igen? A rabbi is ad? — Hogyne, fia a takarékpénztár aláír. NEM GONDOLHATOTT MÁSI. Egy moszkvai villamoson két zsidó ül egymás mellett. Az egyik hirtelen, minden átmenei nélkül morgogni kezd: — Ronda kormány. — A másik ijedten megböki, de ez nem hagyja magát zavartatni és most már hangosabban mondja: — Ronda kormány. — Te, az Eg szerelmére, még bajod lehet. — Ronda kormány — harsogja az most már még hangosabban. Erre a szomszédos padról leléli egy ember, odamegy hozzá és így szól: — Tikosrendőr vagyok, letartóztatom: — Miért kérem? — Mert azt mondta, hogy a kormány, ronda. — Boesánat. Én ezt nem a mi kormányunkra gondolom. — De igenis, maga a mi kormányunkra gondolt, mert ilyen ronda kormány — sehol a világon nincs. EGYSZER FENT, EGYSZER LENT. — Hogy megy a sora fának Tel-Avivban? — Egyszer fent van, egyszer lent. — Hogyan? — A fiam egy nagy hotelnek a liftkezelője. ROJHADT ERVEK. Varsóban egy négygyűlésen az egyik választási szónoknak valami légy dolgot vágnak a fejébe. — De uraim! — kiált a szónok méltatlankodva az ellenzők felé — ezek igazán rojhadt ervek. A TAJMI BÖLCS. A pozsonyi templomban egy történetet elmond a fejére húzta a talizst, amint az csak tudósnak dukál. A község tagjai felháborodtak ezen az eljárásron. Grosz rabbi, aki szellemességről volt híres, odalépett hozzá és nyájás hangon így szólott hozzá: — Ha kend, reb Mose, a talizst a fejére luazza, ugy kend bizonyára nagy tudós. De egy tudósnak azt is tudni kell, hogy egy amhoorenek az ilyesmi nem jár. UGYANAZT MONDTÁK. — Ma két orvosnál voltam, mind a kettő ugyanazt mondta. — Mit mondtak? — Azt, hogy adjak tíz zloty előleget. JÖJJÖN MÁSKOR. — Ahova csak megyek, mindenütt azt mondják, jöjjön máskor. — Annvira kedvellek? — En több zsidó egyesület pénzbeszédje vagyok... HÁTILÓL.

R. Eizikl Charit, az élesezű, pénteken déltán a fürdőben ült és mosakodott a közelgő szombat tiszteletére. Valaki hátulról közeledett és összefészeztette őt valamelyik barátjával, nagyot ütött a hátára. R. Eizikl hátrafordult. Az illető remegve kiáltott fel: — Boesánat, rabbi, nem tudtam... — Se baj — nevetett R. Eizikl — hátulról nem vagyok rabbi.

Octav Mirabeau-nak van egy rendkívül érdekes és háborzongató könyve. A címe: „Kinok kertje.” Kinai tárgyu és azokat a válogatott kínzásokat írja te benne, amelyben a kínaiak felléphetetlenek. A kínai hóhérok iskolát csináltak, csak míg ott az egyik áldozatot napokig tartó állandó harangszóval ütik meg, vagy addig csiklandozzák, amíg belepusztul, addig zsidóknak újabb melódusait találják ki a halálkínzásnak ezzel a céllal, hogy végül ne lássunk másnak azt a világot, mint „kinok kertjének”, ahol nem nő a türelmesség rózsalája, hanem a kínzások és megpróbáltatások szaró-kínzó tövise. A moder „kinok kertje” kezdődik a ragyogó transzparenszokkal, látszólagos és kínos rendlével: Hitler országa. Ahol a zsidót nem ölik meg egyszerű „primitív” eszközökkel, hanem koncentrációs táborokba, vagy órádnak, élete eredményének elkostikálásával, emberi méltóságának megőrzésével biztosítják számukra azt, hogy e szoros földgolyó ne jelenjen számukra egyebet, mint a: kinok kertje. A szovjetben a lelkiismereti szabadságnak olyan bélyeget rakták három millió zsidó lekére, hogy attól kell meőriőljen és ha int is mindegyiknek — a végtelen orosz steppékrol — egy falat kenyér, ezért a kenyéret, vagy egy pár csizmáért lekéle, valóságát, megőrződését kell odadlitsa áldozatul a Molochnak és a relatív boldogság eme földi kertje, a kinok kertjévé változik számukra. Vagy talán a lengyel zsidóság szerencsétlen vergődése vajjon nem a lassu elvezesítés maróriumát jelent? De van a kinok kertjének más ezernyi változata is. Hiszen a kínai hóhérek ugy is tudtá, hogy bódító virágok halmai közé teletli áldozatát és a mérgező, de kellemes illatot szűkít át ebből az árnyékvilágból a másikba a szerencsétlen áldozatot. Nem is kell messze menni: Itt a szomszédságban, Magyarországon, egyelőre még csak elvéve csannak le az olmosbotok a zsidó egyetemi hallgatók feleire, de az antiszemita sajtó már értelt az atmoszférát arra, hogy az élet minden vonatkozásában „kinok kertjévé” találja szemben magát a zsidó polgár. Röhögatok, nanisletek, falragaszok szűreállják az antiszemitizmust és a „Turul” szövetség már a zsidók muszta létét is meg akarja adóztatni. Naponta nyabó vérvadász nőnek a budapesti és debreceni propaganda nyomán és

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4 Telefon 446. ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor - Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán. ELŐFIZETESI ÁRAK. Hittközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félre 160, negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ek, 180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő, 10-5 Dollár.

KINOK KERTJE MEGHALT V. GYÖRGY ANGOL KIRÁLY

a zsidóság legnagyobb barátja, aki valaha trónon ült

Cyrus babilóniai király óta, V. György angol királynak jutott osztályrészül, az a történelmi feladat, hogy kétezer éves sötét éjszaki életünkben, ő legyen az első uralkodó, aki kimerte mondani, hogy a zsidóknak ottthont kell adni régi ősi földjén: Palesztinában. (1917Balfour deklaráció). V. György angol király uralkodásának negyedszázados jubileumát, néhány hónappal ezelőtt még az angol empire ragyogó fényében és ötvilágú szőző pompájában ülte meg és most alig tőttév be 70-ik életévét kedd hajnalban a westminsteri templomban örök nyugovóra tért őseihez. Az elhunyt királyról, akinek kezében a legnagyobb hatalom összpontosult, amit halandó ember elérhet, minden tekintetben az uralkodók mintaképe volt. — Milliő angol ajattvalójának könnyeit sem parancsszóra, sem erőszakkal szeméikből kisajtolni nem lehet. Ezt a szeretetnek és spontán érzésnek olyan elematériás ereje esalhatja elő a „lelek tükréből”, amit csak egy valóban bőcs és tekintélyes uralkodó halála „dézett elő. És az angol, hidegvérűnek és közönyösnek ismert népmilliók őszintén siratják halhatatlan uralkodójukat. És ebben a gyászban osztozik nemcsak a hatszázazernyi angol szízeketelen élő zsidóság, hanem a brit világhatalom sok-sok zsidósága, mely tekintélyben, erkölcsi és anyagi megajapozottságában, egyetlen biztos bázis. Az angol-szász világban élő sokmilliónyi zsidó illő, de szivből is elötörő gyászszal tekint London felé, ahol az a király hunyta le örök pihenőre szemét, akiről a zsidó költőfejedelmek mondták, hogy: „V. György, a zsidóság legnagyobb barátja, aki valaha trónon ült”. 1753-ban szavazta meg az angol parlament a „Jewish Naturalisation bill” amely kimondta az angol zsidók egyenjoguságát. 1833-ban a lordok házába zsidót neveztek ki, az elhunyt király elődei. 1868-ban Disraeli lett az angol birodalom miniszterelnöke de a most elhunyt uralkodó uralkodása alatt lett India alkirálya a néhány nappal ezelőtt és lapunk hasábjain többször méltatott Lord Reading, India alkirálya és ezzel egy napon a magyar zsidóság a szó hálójai értelmében rá fog ébredni arra, hogy „kinok kertjében” él és nemcsak existenciája, hanem élete sorog Kőköden. Ilyen suttát és küldőstalan perspektívák között képmutatás volna vigasztaló szavakkal leplezni a valóság haldios ölelését, sokkal inkább világos tudósnak és őszinte diagnózisa van szükség — hozzá seholi testvéreim.

Hogyan uszítanak a magyarországi horogkeresztesek

Riport arról, hogy Budapesten és Debrecenben milyen röpiratokkal támadnak a magyar antiszemiták

A horogkeresztesek és egyéb, leggyakrabban névtelen szervezetek folyton újabb üzeneteket termelnek ki, amelyek azt célozzák, hogy a magyar népet felláthatják a zsidók ellen. Minden eszközt megragadnak ebből a célból és kezdve körleveleken folytatva falragaszokon, végezve újságokon, az írás méregével akarják megmérgettyezni azt az atomszifert, amely a súlyos gazdasági viszonyok folytán amúgy sem a legrosszabb.

Nem kell sok kommentár, mert beszélnek ezek a dokumentumok önmaguktól is. Magyar újságokból vesszük az adatokat, s bizonyítéka az annak, hogy egyetlen számvunk sem a „költői fantázia” szüleménye, hanem egyelőre csak könnyes valóság.

FERN ATANÁZ A SZERZŐ CEGEKÉT AJÁNLI.

Ötvenlapos röpirat. Címe: *A zsidó rituális gyilkosságok igazi okai.* Szerzője: Fern Atanáz, ismeretlen név. De egy bizonyos, hogy fajvédő. A címlap közepén kép: *herék asztalon egy kisgyermek áll, akinek vért négyzakalú emberek (létré/hetelenül zsidók) egy tálba csurgatják.* A címlapon levő kép, a müncheni állami könyvtárban levő „Bavaria Sancta” című codex III. kötetének 327 oldalán levő rézmesztről készült reprodukció, amely az 1476-ban állítólag „elkövetett regensburgi” rituális gyilkosságok „ábrázolása.” A címlapon alul pedig: Kaisha G. m. b. H. Druckeré Wien. A címlap tehát elárulja, hogy Bécsben készült ez a kitaláló mű. A címlapon belül pedig felhívja: Küldessétek magunknak ingyen jegyzéket a zsidóellenes irodalomról s listései Hammer-kiadótól.

A füzet hátulján meg felhívás, amelyben azt kéri, hogy csak magyaroknál dolgoztasson, vásároljon a magyar, mert „Magyarország a magyaroké.” Ezután pedig néhány hirdetés...

UIABB BROSURA, AMELYPEN MADAGASZKÁRT AJANLJAK A ZSIDÓKNAK

„Hova tegyük a zsidókat?” ez a című és egy nyelv kanyarodik le, amely egy szüveget ábrázol. Ráírva: *Madagaszkár.* Ide akarja tehát telepíteni a zsidókat a szerző. Majd egy tanács következik:

„Akinek ez a füzet felkeltette érdeklődését, az forduljon az időközben meghalt szerző barátához, Farmer O-hoz Erfurt, Németország Gartenstrasse 38. Tehát Erfurtba! Ebben a középnevetárosz falvárosban van korunk egyik világhíreszettségének, itt van a „Weltienst” című antiszemita propaganda írodának helyisége, ahol *Fleischauer ezredes* parancsnok. Ez a nyugalmazott ezredes volt az, aki a berni perben képviselte a „vérvád” védelmét. Ő volt az, akit a „Cion bölcselnek” jegyzőkönyve” per berni tárgyalásánál Baumgarten svájci egyetemi tanár érveivel a falhoz állított és azután felületelt. Azután vissza ment Erfurtba és most onnan nyújtogatta ki csapjait az egész világra...”

A JUDENKANNER RIPIRTJA

A berlini Judenkanner képviseli a legelső antiszemita propagandát. A cikkek között újból felfedezhető egy riport, amelyet Budapestről kelteztek. A riport fő és címei:

Érdeki zsidó vágyakozás, német aszszonyokra.

Disznó tali erkölcs.

Nevelés az orvosi tudásra.

Új szülők otthon.

Ennyi a cím. Most mi következik ezután a szövegben? De előbb még egy bevezetés.

„Mihogy a héberék egész Európában németül mausirolnak, családjukban erősen keresik a „nevelőnők” mispóchájuk részére. Budapesten ma több zsidó el, mint Palesztinában, ez az ő Szentföldjük. Az Ebrédi Magyarok, kik már régóta minden európai voltikcsnek a reménységei, újra elalultak, legadabb ugy látszik. Mindenesetre Budapesten a héberék vannak felül.”

Ezután jön maga a riport.

Megtudjuk, hogy a magyar vidéken 1000, Budapesten 800 német nevelő nő él, akik Nürnbergből, Augsburgból, Sziléziából, Kölnből, Hannoverből jönnek. Ezek urcsalók gyermekeit, mely családok a versaillesi zsidókébe, a Rathenau-Hilderling-féle zsidóifudó folyton elszegényedtek. Ha azok a nevelőnők magyar családokhoz kerülnek, akkor jó a sorsuk, mert a magyarság nemes, bátor faj. De ha hiányzó faj üntudók, vagy felvilágosultságok folytán zsidó családokhoz jutnak, akkor mekezdődik a védelten leányok martírjuma. A zsidó anya is elfoizodtja ezt a szomorú helyzetet.

A cikk azután „törvényeségi eseteke” sorol fel, közben ismételtlen sáimázkodik, hogy „az Ebrédi Magyarok, a snáidj Prónayék, Ulain és a többiek” alszanak.

Dramai erővel eseteli a riport az egyes „perbeli tényállások” nyomán, mint szerez Németország újabb zsidó fáttyut állampolgáru hogyan fertizidók, impregndák, romlik meg örökre a német nő vére. Van a riportban minden, még grófnő is lev az olvasó arról is meggyőződhetik: hogyan gyalázzák meg a német „nemesi vért”.

Hogy milyen üzletszerien folyik a német forinok ez a merorantása Budapesten, mi sem bizonyos jobban — mondja el a tudósító — mint az hogy a budapesti „Csutcheron” (?) színielőhelyen van, melyben csak németül beszélnek. Egy budapesti szabadkőművespáholy tartja fenn ezt az otthont, melyben nemes alsószászországi dialektusan beszélnek. A zsidó szabadkőműves protokólorok gondoskodnak német „nevelőnőről”, hogy itt szülessék meg fáttyuk. A fáttyuk tehát zsidó szabadkőműves védnökesség alatt születnek meg. Itt dólak a zsidó szabadkőművesek és Bné-fűz-zsidók ásziai érzékiségének áldozattal.

A cikkirő az esetek felsorolása után óvatosságot ajánl a külföldi szerződés írásai aianlatokkal szemben és elkeserül, hogy hiba otthon a legjobb fajvédelmi erőlködés, ha külföldön ennyire megrontják a német vért.

IZI ÉSES KÖRLEVELEK

Ezekkel Debrecenben operálnak. Ez már a legszörnyűbb izléstelenésen is túl tesz. Még Budapesten a köruton két kis „urifin” oszlótag széjjel gyalázkodó röpiratokat (az egyik tizenkét esztendő volt), addte a debreceni nyilvánkeresztesek még hátrában dölöznek és felvilágodottságukban és elvakultságukban a legképzeltelnebb börtörtéségekra képesek.

Többek között ez van a körlevélben:

„Mi magyar nemzeti szocialisták, ha kell készek vagyunk hazánkért, gyermekeink jövőjéért harcba lépni, de hogy Ön és Önhez hasonló gondolkodásuak pusztítsanak el bennünket büns zsidóhárgatásukkal, azt nem titrjuk. Nem titrjuk,

hogy hazánkban továbbra is zsidó legyen az ur.” Majd ír arról, hogy Debreceen főúccán milyen ragyogó portálékat építenek a zsidók és látja miképen „zsidósodik el” a kereskedelem. „Ebrédien öntudatra Asszonyom s a jövőben tegye jóvá megmondolatlan cselekedetét, vásárlásaival támorassa saját fáttyestvéreit, hogy Ön is helyt kanyon a fáttyút szerető, büszke magyar anyák között!” Ezüzenük Önnel és ezután egy talmudikus „idézet” szőszierint:

Talmud Baba kamma 113 b. lap Sámuél mondá: A nemzsidók megfévesztése a visszaadásnál (ha a nemzsidó a saít kárát) tévedet) valamint az ő megcsalása a viseszalitelésnél meg van engedve. (Ugyanez áll a choszen hamspath 348 2 alatt.)

Nyomda impressziusa: Beke Debrecen. Fővészterv: 9.

Felelős kiadó: Koljai Lajos, A Felelős kiadó tehát: Koljai Lajos, a röpdédula nyomdájai is ott áll. Könnyű volna tehát elárni a szerzők ellen. De nem teszik. Miért is tennék? De ez már a magyar zsidóságra tartozik.

FALRAGASZOK:

Ezek után a legfurcsábbak és legizléstelenebbek: Hyenek vannak például: *Balsors amely régen tót, nem más mint a zsidónél!*

vagy: *Szülőd'ém szét határa Zsidónak lett a hazája.*

vagy: *Magyarország nem volt hanem lesz, Ha kúpszul inneg minden fáttyest...*

vagy: *Ne csak beszélj, cselekedj is! Üsd a zsidót, míg van egy is!*

A TURUL SZÖVETSÉG AJÁNЛАТА:

A „Turul Szövetség” úgy érzi, hogy a zsidóság kevés adót fizet Magyarországon. A „Turul” szerint legjobb ideje volna újabb zsidó adóbevezetése. Vajton miért fizessen? megadja a választ is: „Azért, mert az országban megtitrik!” A zsidónak lényegesen több adót kell fizetni mint a nemzsidóknak. Érdekes, hogy a Turul elnöke: dr. Végyváry József országgyűlési képviselő.

Százötven éve, hogy előröltek Magyarországon a zsidó-adó. Ekkor törölték el a boszorkánypereket is, valamint akkor következett be az is, hogy a nagyobb városok között póstakocsik fognak közlekedni. A repülőgépek korszakában újra „zsidó-adóról” álmodoznak a magyar ebrédiek és nyilaskeresztesek. Azt írják a pesti lapok:

„Állítsák vissza akkor a boszorkányöröket is, a jobbszárúakat is, a derest, a delizánszót, a petroleumlámpát és az éjféli öröket...”

SZOMORU JELENSÉG!

Nem akarjuk tovább folytatni, mert amennyit itt bemutatunk, legyen elég izléstőlnek ahog, hogy láthassuk, hogy sajnos, a mélyen nem áll meg országok határainál. Az egész világon folyton terjed a rettenő antiszemizmus, amely nem kimélt senkét és semmit és minden bajért, minden nyomoruságért a zsidókat okolják... igaztalannak, és elkésertíve ezzel országok konstruktív, hü és dolgozó polgárainak százezreit... Berlin, Varsó, Budapest, Bucarest... szomorú állomások...

Megerkezett Romániába és kapható a 20 000 szavas, teljes MANHEIM-GROSZ héber-magyar gyakorlati kéziszfótar

Nyelvtanulási és számos gyakorlati ujtással. — Aradi díszes egész váson színesben, finom lamentez papíron 330 lél. — Ugyansz: fűve, simított nyomó papíron 2 0 le.

Kapható és megrendelhető minden nagyobb könyvkereskedésben. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövettség újtószári központjában, MANHEIM MOR Debreczen, (Rákosi Jenő u. 0.) és a kádóhivatalban.

HETI GLOSSZÁK

Leon Blum és a meghalt „tigris”

Több ízben írtunk arról, hogy Leon Blumnak, a francia szocialisták vezérének zsidó nívofáért sokat kell nyelnie a világ zsidóságának. Bizonyos, hogy a francia politikában elfogult szerepe sokak előtt nem teszi színpadképűvé, mert hiszen amikor valami nemzetmentő vagy akcióról van szó, akkor mindig felbukkan Leon Blum és a szocialista erők összefogását hirdeti és a marxista dogmák nagyszerűségét, Clemenceau, akinek hazatérése legendás hírnevet biztosított neki, sokszor szembeszállt Blum-mal, mint politikai ellenféllel. Nem értették meg egymást, Clemenceau mindent csak Franciaországért jelszóval harcolt, Blum pedig „mindent a pártizméért”. Erthető, ha ezek után Clemenceau szívében miédegy animozitást táplált Blummal szemben. Ezzel az ellenszenvvel kapcsolatban most került napvilágra Clemenceau egyik mondanása, az „Emlékezések Clemenceaurra” mű könyvből.

Amikor haldios ágyán fektött a „tigris”, meglátogatta legjobb barátja és munkatársa, Mandel (szintén zsidó, mint az ellenfél Blum) „Oh — mondotta Clemenceau — nekem valami egészen furcsa érzéseim vannak. Nem tudom, jobb volna-e nekem élni és még egyszer meglátani a tengert, amelyet úgy szeretek, vagy jobb volna mégis a halál, hogy ne láthassam többé Leon Blum-ot!”

Eznel pregnansabban nem fejezhette ki a „tigris” érzelmét Blummal szemben, Azzal a különben daszagged szocialista vezérrel szemben, aki miatt elég sok szemrehányást kap a zsidóság — mert véletlenül valóban zsidónak született...

Ahogy egy zsidó „szerepet kap” Hitlerországban

Alfréd Döblinnel, az ismert írónak fivére, Hugo Döblin szineszt volt Berlinben. Az egész világ megdöbben, amikor két évvel ezelőtt dr. Goebbels filmjében, a híres Horst Wessel filmben egy szerepet játszott el, egy

rendkívül ellenszenves szerepet, amely egyenesen a zsidók elleni hangulatoj volt hivatva táplálni. Nem értették meg a dolgot a világon, hogyan silyedhet le ennyire egy zsidó színész. Most, két évvel a történetek után, kiderült az igazság és ezzel együtt Döblin ártatlansága. Most emigrált Döblin és egy prágai lapban elmondja, miért kellett eljátszani egy degenerált, ellenszenves kommunista zsidó szerepet a filmben.

1933. júniusában — így mondja el Döblin — odarendelték a filmársasághoz és bevezettek egy szobába, ahol egyedül voltam, a szomszéd szobában hangosan szidták iró-íróvelemet, akiknek könyveiről beszéltek és arról, hogy könyveit elégetik. Megjegyzem, hogy gyermekeim még akkor az országban voltak. Azután bejötték hozzám és elémek tetek egy 4 oldalas szerződést azzal, hogy nem kell elolvasnom csak írjam azonnal alá. Így nem is tudtam miről van szó. Amikor láttam, hogy milyen a szerep, mondtam a rendezőnek, hogy ezt nem játszom el, mire kategorikusan kijelentette, hogy ezt el kell játszani és körülöttem mintegy 60 falként állott 4000 nemzeti szocialista uniformisban, akik stáztizáltak a filmben. Nem kellett többet mondjanak. Szerettem volna látni, hogy akadtak volna-e sokan azok közül, akik most követ dobnak rám, hogy megtagadták volna-e az engedelmséget. A fizetés pedig érte: 200 márika volt. Ezt azért hangsúlyozom, nehogy azt higgyék, hogy a pénz csábított volna.

Ma már ez sem kell a németeknek. Ma már „organizálva” van a zsidógyűlölet. Ma már ott tartanak, hogy feloldulhat minden zsidó éhen, ma már nem kell a zsidó színész sem, Hugó Döblin pedig igazolta magát.

Furtwängler és a kampóskereszt

Aki nem tudná, annak megmondjuk. Furtwängler, a legnagyobb német dirigens, akitt az egész világ ünnepl Furtwängler árja, de nem hagyott művészi kérdésebe belszólan és ezért el kellett hagynia Hitler országát. Rossz néven vették tőle például azt a „peldátlan” kivánságát, hogy Huberman Bronislaóvt akarta fellejtetni egy koncert keretében. Azt sem bocsájtotta meg neki az éra, hogy a régi hírs zeneészetrők árárbait továbbra is játszani akarta.

Es most, amiért a náci-kormány összeve-

szelt Richard Strauss-al kezdé visszahívogatni Furtwängler. Es ennek egyik jele az a koncert volt, amelyet legutóbb Budapesten tartott meg a híres dirigens. Ő, aki eddig izve sen játszóta Meyerberg, Halévy, Offenbach, Mendelsohn, Mahler stb. műveit, a Budapestet hárdeket Mendelsohn-Schumann estélyt egy Beethoven-Schuman estélyt varázsolta, mert nem akart már ott sem zsidó zeneszerzőtől dtrigálni.

Furtwängler a zsidó burzsuázia imádja az egész világon, A bécsi és pesti szalonok ünnepelt hóse ő, aki most megtagadja rövide sen egész műltjét. És rövidesen mégis családni fog, mert megtudja majd a barátja festett Berlinben, hogy amelyik művész a kampóskereszttel fogódik, annak az előszobában kell hagyni a művészi ambíciókat, mert ahol párt-szemponkok szerint hallgatják a klasszikus zenét is, ahol a dirigens pálcája folyton egy rohamozlagos késébe ütözködik, ott nem teremhet igazi művészet, ott nem lehet igazi emlékedett művészi szellem. Lehet, hogy Furtwängler elmegy Berlinbe, de bizonyos az is, hogy rövidesen fejvesztetten fog elmenekíteni onnan, — ha igaz művész. Mert azt az atmoszférát nem bírja ki, csak olyan ember, aki boldog, de nem virtuóz művészetének.

A szadagorai rabbi tanácsa...

Chászid legenda

Történi egyszerű, hogy egy fiatal ember a szadagorai szent rebbe, R. Jiszroel Részaiennek rokona, ejvesztette egész vagyonyát. Elment a rabbihoz és kérte, adna neki ajánlólevelet az ő chosidjáihoz. A rebbe azonban vonakodott ezt megtenni és azt mondta neki:

— Nem helyenvaló ha őseink érdemeit hasznosítani akarjuk a magunk számára. Inkább adok neked ajánlólevelet herdicsevi sógoromhoz, R. Jakajv Halpernhez, hogy alkalmazzon téged izületében. Ily módon a kezéd munkájával fogod fenntartani magadot, hal meg pedig könyöradományok gyűjtésével. Halgasd csak meg ezt a történetet:

Élt egykor a Szentföldön egy nagyon tudós, jámbor, istenfélő ember. Nem volt semmi üzlete, kizárólag a Tóra tanulmányozásával foglalkozott. Nagyon szegény ember és három eladó leánya volt, de nem volt semmije, hogy azokat kiházasíthatta volna. Ekkor azt tanácsolta hozzá az őseje utazzzék zsidóllakta külföldi országokba és gyűjtsön könyöradományokat „hachoszasz kaló”céllalra. Abban az időben ritkán mentek szentföldi emberek külföldre, tehát úgy vélte az aszony: bőségesen fognak ad-

ni a hitestyeinek. Emberüknek nem volt más választása, de semmiképpen sem akart a külföldi zsidók előtt azzal kérkedni, hogy ő szentföldi lakos, mert nem akarta Ereec Jiszroel szentségét a maga részére hasznosítani. Csak ha valami szent rabbihoz kerül, gondolta, az éjtt feld fel a maga kiletét.

— Utank indult, sokat nélkülözött, végre Szadagorába érkezett apámhoz. Neki megmondta, hogy ő késoda. apám adott neki hat aranyat és azt tanácsolta, keresse fel a przemislaányi Rabbi Meir. A világ prófétának tartja, ő mindenestére jó tanácsot fog adhatni. A szentföldi vándor elment Przemislaányba és próbált bejutni a rabbihoz, hogy előtte felfedje kiletét. Am a rabbi háziszolgálója nem akarta beengedni, mert üres kézzel jött. Ez keddi napon történt. Szerdán és csütörtökön is hiába igyekezett bejutni a rabbihoz, Este elment a templomba. Ugyanabban a templomban imádkozott akkor egy szabadmester is. Ennek feltűnt az idegen, meg is tetszett neki, mert nagyon istenfélő embernek látszott. Imádkozás után odament hozzá és hivélyesen üdvözölte és meghívást a vacsorára. Az idegen elfogadta a meghívást és az éjszakarát is a szabó házában töltötte el. Reggel ismét templomba ment és imádkozás után arja kérte a szabó, maradna nála szombaton át is. Az idegen látta hogy a szabó nagyon vallásos ember, elfogadta a meghívást. A derék szabó nagyon megröült, hogy ilyen ilyen szombati vendéget küldött neki és

meghagyta feleségének, hogy bőségesen gondoskodjék mindenről, egyuttal közölte néhány ismerősével, hogy milyen tiszteltetreméltó vendége lesz szombatra és kértőket jöjjenek ők is el solejusz zsidúsáshoz, hátha böles beszédet hallanak az idegentől. Jöttek is mindannyian és együtt ültek a vendéggel, de senki sem sejtette, hogy ki légeyen az idegen és hogy hová való.

Vasárnap reggel Rabbi Meir behívtá magához háziszolgálóját és így szólt hozzá:

— Valami dicsáfnyit látok a Szentföldről. Kúpass az egész városban egy szentföldi ember után és ha megtalálod, hozd ide. Ha nem hozod ide, akkor izekre szedek szét.

A szolga nagyon megijedt, mert ilyen erőlyesen még sohasem beszélt a rabbi. Nyakábavette a várost, de bárhogy kutatót is senkit sem talált, aki a Szentföldről érkezett volna. Végül a piacraire ment, ahol a vidékről érkezett emberek szoktak vesztegelni és mert most először látak ezen a helyen a rabbi szolgáját, valaki megkérdezte tőle, hogy ki keres? A szolga azt fejezte, kell, hogy valami szentföldi ember tartózkodjék a városban, mert a rebbe szigorúan ráparancsolott, hogy hozza vigyem. — Ezt az embert keresem. A másik megjegyezte, hogy hallomás szerint a szabók vendége van; hátha az a keresett ember? A szolga el is ment a szabóhoz, megtalálta a vendéget és nyomban felismerte benne azt

Mi történt a chederai négy munkással, akik Kippur napján dolgoztak

Hogy mi történt velük? Egyszóval és röviden: semmi! Semmisen történt, holott ez a négy zsidónak névezett ember dolgozott a kolumbiai asztalos műhelyében az év legszentebb napján. Az ügy nem maradt annyiban, már csak azért sem, mert a legutóbbi luzerni kongresszus határozata hozta, hogy az Alapok bírókai, műhelyben nem szabad megszegni a zsidó tradíciókat. Ennek a határozatnak alapján a Jewish Agency tiltja a Hasomér Hecairhoz, amely bevizsgálta az ügyet és a következőket találta:

A KKL, „Ami“ nevű kibucán hivatalosan nem dolgoztak Jomkippurkor. Csupán magánügyüket intézték el nélkülyben. Alljunk csak itt meg egy szóra! Mi az, hogy „magánügy“? Talán nem egy boronát javított ki az a néhány zsidó akkor, hanem egy személteladást kópcosolt össze a saját használatára, az már expálja minden bűniket? És ezért rögtön tiltakozik is, hogy „magánügybe“ nem avatkozhat bele és a lelkismereti szabadságba nem hagy beletartósní. Ismerjük már ezt a frazízt. Nem tagadjuk, hogy magánügybe avatkozni valóban nem tilos és ott vannak respektábilis határok. Így nem nevezhetek valakit „posé“-nak, aki mondjuk nem rak kéféle fejlint naponta. Ez oktalanság volna. De ugyanilyen oktalanság azt mondani, hogy a Zsidó Nemzeti Alap földjén bárki is bármily munkát végezhet Jomkippurkor.

De menjünk tovább. A Jewish Agency tudomásul vette a Hasomér Hecair választát, mert utóbbi kijelentette, hogy feltétlenül respektálni fogja, a kongresszusi határozatokat, amelyeket a zsidó ünnepnapokra vonatkozólag hoztak. Ezért a választ a Jewish Agency tudomásul vette.

A Mizrahi világszervezet viszont azt mondja, hogy elvárta volna a legfelsőbb zsidó szervtől, hogy a legnagyobb felháborodással utasítsa vissza a szent napnak illetlen való megsértését. A Mizrahi azt szeretné volna, ha az ügy cionista kongresszusi bírósága elé kerüljön. De ezután eltekintett tőle; mondvum, hogy ez az első alkalom, amikor a kongresszusi határozat óta ez ügyben panaszt semlek. Ezért vesztett ezt mi is tudomásul.

z Embert, akit nem akart a rebbéhez beengedni. Az idegen a szolga kérdésére beismerte, hogy ő a szentföldi jövendő és a szolga azonnal Rabbi Mair elé vezetve.

— Dicsértessék az Ur — szolt hozzá R. Mair — hogy ide vezetted, mert bízni szeretlek a számára, hogy leányait férjhez adhasza. A felső régiókban tekintettel voltak az ő nagy tudományára és nem akarták, hogy anyagi gondok miatt lemondjon a szent Tannal való foglalkozásról. S azért már akkor, amikor az őn leányai megszülettek, megparancsolták nekem fontól, hogy lassacskán összegyűjtsem számukra a hozományt.

A rebbé ezután az asztalára tette a bizonyos heven örvött ládikát melyben hat-száz arany volt. A sok arany bizony már meg is fedekedett a hosszú idő alatt.

— A vendég halálának nyilvánításával elbusuzott R. Mairtör és ismét apámhoz jött Szadagorába. Me köszönte a jótanácsát, majd megmutatta neki a pénzt. Apám pedig sajtókézzel fényesre tisztította a megfeketedett aranykat.

— Látod, — fejezte be a szadagorai rabbi — milyen jutalmat nyeri az illető ember, mert nem akart EREZET JISZREI szentségéből hasznót húzni! Ezt jegyezd meg magadnak és ne akard őseid érdemeit a magad hasznárá fordítani. Itt a levél a berdecsvi sógoromhoz, te alkalmazni fog téged üzletében, te a te kezed munkájával fogod megkeresni kenyeredet.

Radó Artur budapesti ügyvéd „lelke békéjét keresi“

Színes cikk az egyik budapesti lapban. Bizonyára a többiben is hasonló „színesen“ írták meg, hogy Radó Árpád budapesti ügyvéd hogyan tért át a református hitre. „Deressedő fejű, átletta termetű férfi“, aki mellett felesége állott, mögötte pedig a bogoszlói bíró, akit a „kommunista pribékek“ reaktaszítottak és ő levágta a kötélpől. Radó Artur a dunántúli ellenforradalom főszereplője volt — kívül-belül sebekkel borítva — mondja Radó ur, az új református A külső sebek begyógyultak, — mozdította meghatottan az interjúvaló újságról — de a belső sebek...

Hát igen ezekért a „belső sebekért“ kellett hitet csinálni. Tizenkét évvel a kapott „sebek“ után Valljuk be, nem értjük. Miért kell most az 55 éves „deressedő fejű“ pesti ügyvédnek reformátussá lennie, amiért annak idején „hős“ volt? Miért éppen most? Nem tudjuk másként megérteni, minthogy őt is elfogta az a ház, amely — sajnos — mind több áldozatot követel a magyarországi zsidóság körében. A kikeresztelkedés láza, amely nem annyira a számánál, mint inkább demoralizáló hatásánál fogva, káros a zsidóságra.

A Jewish Agency erdélyi vezetőségének nem cionista tagjai

A Jewish Agency-nek Oradeán megtartott országos értekezletén Keren Hajeszod konferenciáján megválasztották nemcionista tagjait az ország különböző részeiből, hogy a nominált nemcionista vezetőférfiak az erdélyi Zs. N. Sz. által beidegálandó cionista tagokkal kiegészítve választassák meg egy későbbi időpontban, erdélyi elnököket és a szűkebb vezetőséget. Ezen körös vezetőséget lesz hivatalos, hogy Erdély minden zsidóit bevonja az országos cionista munkába, a Keren Hajeszodnak támogatására, amely ma már minden zsidó létezésének létekedét is szolgáló kötelesség kell legyen. Jewish Agency erdélyi counciljának nemcionista tagjai a következők:

- Alba Iulia: Clék Fülöp.
Arad: Fuchs Ignác, Grosz Helén, Kleinhendler Ábrahám, Dir. Mayer Herman, Moskovits József, báró Neumann Károly, báró Neumann Ede, báró Neumann Ferenc, Pollák Sándor, dr. Reisz Miklós, Schapira Zsigmond, Schiffmann Brúnó dr Vágvölgyi Lajos főrabbi.
Baia Mare: dr Weiser Arthur.
Brasov: Deutsch Armin, dr Deutsch Ernő, J. Mihailovici, Reichfeld Izsó, Stecki Arthur, Sebesi Izsó, Sziklós N. dr Weisz Arnyhért.
Caransebes: Pollák Rudolf.
Cluj: Adler Sámuel, dr Ausch Jenő, dr Ralázs Fndre, Biró Andor, Roschin Géza, Diamant Izsó, Ing Devcever Emil, Farkas József, Gutfried Adolf, Herczeg Tibor, Ing. Heves Vilmos, Judovits Lázár, dr Kerész Jenő, László Jenő, dr Neufeld Mihály, Rados Mór, dr Sebestyén József, Sennenseib Hermann, Szabó Jenő, dr Weisz Sándor, dr Weinberger Mózes.
Dej: dr Ágai Andor.
Déva: Mahler Ignátz.
Dicsosannartin: Koch Richárd, Kramer Jenő.
Gherla: Teleki Samu.
Gheorgheni: Székely Hermann, Margittai Béla.
Gimes Sennenseib Ernő.
Lugoj: Csató Lipót, Huszár Vilmos, dr Lenke Manó főrabbi, Spitzner Dávid.
Margina: Kubicek Árpád.
Medias: Deutsch Ottó, Halle László.

Altajánosságban ezzel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy Radó Artur pesti ügyvéd hiába keresi a református templomban „lelke békéjét“, mert a lelke békéje nincs most meg Magyarországon sem. Nem is lehet meg, mert amit a hírek mondanak, ott minden más folyik, csak a lelkek békítése nem. Ezzel szemben egymásután kényszerítik a nagybankokat, meg a kisebbeket is, az iparvállalatokat, a nagy üzemek átalátában, hogy küldjék el a zsidó tisztviselőket és vegyenek fel helyettük, a miniszter által megszabott bajtársi egyesülettől ismert bajtársakat. Az állam hivatalos apparátusáról nem is beszélünk. Hogy az OTI-nál meg a MABI-nál orvos nem lehet zsidó, azt már a magyar zsidók kezdik megszokni. Hogy a zsidó professzorok is mindinkább kevesebbednek arról is hallgatónk. De az már a pirító, hogy miképpen akarják kényszeríteni a zsidó vállalatokat is arra, hogy rugják ki a zsidó alkalmazottait. Radó Artur 55 éves pesti ügyvéd rossz helyen kezdi a lelke békéjét keresni. Mert az még ténleg ő sem találja meg egyáltalán sem a pesti fásori református templomban, sem új hitében. Onnan ugyanis kellene megtalálni lelke békéjét. Onnan ugyanis az zsidóságában. Valamint kis baj azért még is lehet ott az ügyvéd ur lelke körül. Ha most, ezekben a zűrzavaros zsidóellenes világban, így keresi lelke békéjét Pont: a pesti fásori református templomban...

- Hiller Miksa, Ing. Janovitz Géza
Odorheiu: dr Szöllösi Ödön.
Oradea: Dr Adorján Armin, Borgida József, Deutsch Jenő, Erdős Zsigmond, Faragó Mksa Grünstein Béla, Ince Lipót, dr Konrad Béla, Kardos Sándor, dr Kabos Béla, Leitner Sándor, Leitner József, dr Markovits Pál, dr Molnár Vilmos, Reichard Dezső, dr Sebestyén Arthur, Zavislag Adolf.
Resita: Dr Berkovits Henrik, Envel Ferenc, Dir. Hoffmann Jenő, Levovits Mór.
Salmar: Dr Friedmann Árpád, Gerő Sándor, Heimovits Mór, Havas Emil, dr Humwald Béla, Ickovits Sándor, Prinz Armin, Prinz József, III. Reiter Mór, Róna Samu, Salamon Armin, Schwartz Ernő, Steiner József, Wertheimer Sándor.
St. Gheorghie: Montag Imre.
Sighisovara: Dr Mendel Jenő.
Sighet: Herskovits Ábrahám, Jozovits Lipót Kaufmann József.
Toplita: Biedermann György.
Targu Mures: Goldschlag Oslas, dr Löwenstein Lajos, dr Löwy Ferenc főrabbi, Német Ákos, Révész Béla, Réder Ferenc, Rosenfeld Jenő, Rosenfeld József, Sándor Mór, Sennenseib Jenő, Schwarz Dezső.
Timisoara: Illó Adler Tibor, dr Drechsler Miksa főrabbi, dr Heller László, dr Jakobi Kálmán, Klein Viktor, dr Licsi Sámuel, Löffler Béla, Löw Beer Béla, dr Makrai Lipót, Nyiri Jenő, dr Rosenthal Mór, Romanascanu Marcu, Sperling Károly, Singer Jakab főrabbi, Tauszig József, Tóth Rezső.
Valen lui Mihai: Deutsch József.

Ön is védekezzen járványos fertőtlenítő szappannal. Senlaslo fertőtlenítő szappanna. Megóvja fertőzésektől! Vgyezzen, nehogy utaztatással szennyeztesse magát.

Londoni riportsorozat

A londoni Rotschildok nem keresztelkedhetnek ki - de vegyes házasságot kötnek

A Biharból nősült Rotschild gyermekei keresztényekkel kötötték házasságot. - Az évszázados painás család tekintélye még ma is régi fényében ragyog. - Sassoonék az „indiai zsidó nábobok“ élete. - Cim és lakjegyzék koldusok részére.

HOGYAN ELNEK A ROTSCIL-DOK ES AZ ELHUNYT CHARLES ROTSCILDL FELESEGE-AZ ORADEAI SZARMAZASU WERTHEIMSTEIN ROZSIKA?

A Rotschildokról! Annyit mondhatok, hogy a név fénye már nem ragyog úgy, mint egykor. Társadalmi tekintélyük még teljes mértékben megvan, de a gazdasági életben már nem azok akk voltak. Talán a vagyonuk nem lett kevesebb, de valahogy a gazdasági töke-koncentráció más irányt vett, a magániniciatíva helyett, a kartell és a trust-szerű tökéahalmazódás lett irányadó és így egy „magánbankház“ nem játszhat oly döntő szerepet, mint egykor.

Talán érdekes lesz egy kis lexikálisa adat a londoni Rotschildokról — az első „nagy“ Rotschild, a Lionel Nathan volt, aki 1806-ban született Londonban és 1836-ban lett a londoni ház feje. Igen nagy szerepet játszott a Cityben és husz évig az orosz kormány megbízottja volt. Ő adta a tőkét az angol kormánynak ahhoz, hogy a Suez-csatorna részvényeit megvehesse és ezzel is történelmi szerepet játszott, hiszen tudjuk, hogy milyen világpolitikai szerepet játszik a Suez csatorna és ma is, az elszabadossing-angol konfliktusnak egyik fordulópontja. Ő volt az aki erősen dolgozott a zsidók emancipációjá érdekében — és első volt, aki mint zsidó 1858-ban az angol alsóház tagja lett. Az ő fia volt az első „lord“ a Nathaniel Mayer.

Volt azután egy másik Lionel Nathan, aki 1882-ben született az United Synagogue elnöke lett 1918-ban, 1919-ben a háboruban elesett zsidó hősek emlékbizottságának elnöke lett. A parlament tagja volt sokáig, de 1924-ben visszavonult a politikai élettől. Ellenzője volt a cionista mozgalomnak, mint Lionel League of British Jews elnöke. Lionel Walter Rotschild, aki kijáró és világhírű zoologus volt, a Board of Deputies-nek és ő vette kézhez 1917 november 2-án a híres Balfour deklarációt. 1920-ban ő építőköt a londoni cionista konferencián.

Charles Rotschild szintén egyik tekintélyes tagja volt a családnak, aki annak idején feleségül vette Wertheimstein Alfred lovag leányát Rozsikát, amely világszerte óriási feltűnést keltett. Wertheimstein már a 70-es években zsidó léteére az osztrák-magyar hadseregben dragonyos kapitány volt és amikor a hadseregből kivált, akkor Biharországban, közel Oradeánál, egy 4000 holdas birtokon gazdálkodott. Jóbárta volt a híres bihari asztriknek, Tisza Istvának, a Beöthyeknek, Büönyieknek és a többieknek. Zsidó léteére igen nagy tekintélynek örvendett és nem is csoda, hogy amikor leányát, a nagyműveltségű Rozsikát megismerte egy Teleky gróf kastélyában a „londoni“ Rotschild, feleségül kérte és el is vitte magával Londonba. A híres nevezetes esküvőt Budapesten tartották, amikor is Dr. Keeskenát Lipót híres és nagy tudású oradeai főrabbi eskette őket össze. A világraszóló esküvő után, a londoni társadalmi élet központja lett, a Wertheimstein leány háza-Londonban. Fivéréi ismernek ma is az oradeai zsidóság körében meg a pesti társaságban. Wertheimstein Viktor ma tekintélyes igazgatója a Magyar Általános Hitelbanknak Budapesten, másik fiyére Henrik, pedig beúsi főszozlabíró volt a béke világban, az egyetlen zsidó főszozlabíró a régi Magyarországon.

Charles Rotschild meghalt és azóta az özvegye viszi a „nagy házat“ Londonban. Fia meg nősült és egy zsidóvá lett keresztény leányt vett feleségül. Leánya férjhez ment, akit egy nem zsidó vett: el. A Rotschildok nem keresztelkednek ki, de viszont vegyesházasságot kötnek.

A mostani lord, aki a ház feje, akit az angolok „a“-nak neveznek Londonban, aglegény. Legnagyobb szerepet pedig nem ez a James Rotschild viszi, hanem a nagy Edmund de Rotschild fia, aki bár Párisból a francia ágból származik, ma még is a legtekinthetősebb angliai Rotschild.

KIK MEG AZOK, AKIK ZSIDO LETUKRE NAGY SZEREPET JASZANAK LONDONBAN?

Óriási vagyona és nagy tekintélye van lord Bearstead-nek, aki az errefelé is ismert Sheyl Company tulajdonosa, oajmág-nás, aki rokonságban van a Samuel családdal, amelynek leghíresebb reprezentánsa a Herbert Samuel, a volt palesztinai főkom-mányzó, belügyminiszter, aki egy kis politikai kisiklást követett el, amikor a liberális pártnak annak a szárnyához tartozik, amelyik most háttérbe szorult.

Nagyon érdekes Claude Montefiore élete, a híres-nevezetes reform főrabbi. Furcsa és érthetetlen, hogy ennél a Claude Montefiore-nél is megváltozott a családi tradíció. Bír reform főrabbi, azért rendkívül vállatos ember, akire Schönfeld szerint — bátran lehet ezt az epitheton ornanst hozzáilleszteni, hogy egy „erlacher Mensch“. Egyesek leszármazottja Moses Montefiore-nak, akiről külön nagy tanulmányt kellene írni, hiszen élete, működése valósgas élet-regény.

Híres nevezetes család az angol zsidó arisztokráciában, a

SASSOON CSALÁD, AMELY A MONDA SZERINT SALAMON KIRALY EGYIK FIATOL SZARMAZIK ES LESZÁRMAZAI A „NASZI FEJEDELEM“ CIMET VISELTÉK.

Ezeket az „indiai Rotschildok“-nak nevezik. Mezopotámiaiban ringott az első Sassoon bölcsője. Az első volt David Sassoon, aki 1792-ben született Bagdadban és alapította volt a cégnek, 1864-ben halt meg Bombayban. Ez alapította meg a bombayi céget, amelynek óriási főkjai voltak Kalkuttában, Sanghaiban és Hongkongban, ame-

Védekezésül öblítsük torkunkat. DIANA sóborsszusszal. lyet fia vezetnek. Hihetetlen nagy vagyont szerzett. Egész Ázsiában a cég monopóliuma volt az opium kereskedelem és ez vette meg vagyonuk alapját. Rendkívül sok templomot, kórházat és iskolát alapított egész Ázsiában. Erédetileg szefárd család volt, most már nagyrészt Angliában él. Közöttük híressé vált David Salomon Sassoon, akinek a világ legértékesebb héber magánkézben levő kéziratyűjteménye van. Családi kapcsolatokból kerültek a Rotschildokkal, mert Sir Edward Albert 1877-ben feleségül vett egy Rotschild leányt. Sir Philip pedig őrnagy volt a világ-hébrában és 1915-től 18-ig magántitkár volt Haig marsallnak és 1924-29-ben a Baldwin kormány alatt a légügyi miniszterülállamtitkára.

MILYEN ERDEKESSEGEK VANNAK MEG LONDONBAN?

Ugy gondolom, mondja tovább Mr. Schönfeld, érdekelni fogja a közönséget az angol zsidóság egyik minta intézménye, a „shelter“, magyarul éjleli menedékhely. Ezt 45 évvel ezelőtt egy lengyelországi származású Herman London alapította, aki ájtótlag, mint „abakos“ indult zsidóit karrierje felé. Később barátja lett a Rotschildoknak, mert nagyon okos ember volt és nagyly vagyon gyűjtött. Ez a „shelter“ 3-400 utazó zsidónak ad teljes ellátást ingyen és életrehevászat a körülmény tette szükségessé, hogy annak idején az orosz pogromok elől menekülő zsidóknak kellett egy hely, ahova nyugatra való önzönésük idején rövid időre bár, de lejahajthassák fejüket álomra. Volt idő, főleg a háború idején, amikor mindegy újabb helyiségeket kellett bérelni, sokszor belga és más menekültnek adott fedelmet. Ma Otto Schiff a vezetője, aki páratlanul jószívű és egész életét ennek szentesítő jómódú aglegény.

A HÁBORU ALATT INTERNÁLVA VOLT MR. SCHÖNFELD

Egy elejtett szöveg észrevettem, hogy a háború alatt, valami érdekes szerepe lehetett Schönfeldnek, amiről nem akart beszélni, de a végén mégis emondotta, hogy két és fél évig mint külföldi alattvaló internálva volt. Éppől az időről nem akar beszélni, de végül emond néhány kedves epizódot. Ajálalban — mondja — az angolok megértők voltak az internátokkal szemben. Így a zsidók részére teljesen kőser könyvtár állítottak fel és amikor Dr Avigdor Schönfeld főrabbi a városban operáltak és igazgatóságban „telefonálni“ akart a táborból, hogy érdeklődjék a bátyja felől, akkor Mott őrnagy, a tábor parancsnoka, mosolyogva tagadta meg ezt, de egy óra korfarsa alatt személyesen kereste fel és mondtja el, hogy ő telefonált és az operáció sikerült, hiszen egészen nyugodt. Ebből az időből származik az a visszaemlékezés is, hogy két Rotschilddal, a Leopolddal és egy

másikkal aludt együtt. (ezek nem voltak internálva) de résztvettek egy színház tórai...

MÉG EGY KURIÓZITÁS

Léteztek Londonban egy hely, ahová minden külföldi snorner ellátogat. Itt néhány sillingért egy „cimjegyzéket” kap...

Még sokat, nagyon sokat beszéltek Londonról, annak zsidó életéről...

Ezzel azonban most pontot teszünk a beszélgetés után. Mr. Schönfeld keményen...

MENDELE MOCHER SFORIM SZÜLETÉSÉNEK SZÁZÉVES ÉVFORDULÓJA

Száz éves évfordulóját ünnepli a zsidó irodalmi világ, annak a nagy zsidó íróknak és költőknek...

Mendele, a héber irodalom igazi „megterítje” volt és vezekelője, mert husz éves diákságában és hírnévvel teleített munkálkodással...

Az egész orosz és lengyel zsidóság tapsolt neki amikor 1857-ben megkezdte irodalmi debütációját...

Amitkor Hugo Victor halálának 50. évfordulója emlékeztetett, akkor az egész hivatalos és nem hivatalos francia nemzet hónapok óta készült fel a nagy romantikus író...

Most pedig egy nagy komité alakult Lengyelországban, azzal a céllal, hogy megállapítsa annak a nagyszabású ünnepségnek formáját...

Hetven esztendője annak, hogy Mendele első írása, regénye megjelentek és ma már történelmi forrásból látható és állapítható meg az a forradalmi nevezetű hatás...

„Die Taxe”, vagy a „városi jötevők tandája” marcion szatirikus írás, amelyben utóérhetetlen maró szatírával és epébe mártott tollal írja meg a gettó szegénységét...

megszorítja kezünket és csomagolni kezd. Nája csak rövid stáció Oradea, mert már hívja is a telefon. London keresi. Referál a reggel póstáról...

Ő felénk vágik, mi pedig vágyódunk a zavaros nagy Bábéba, ahol 8 millió ember közöttük néhány száz ezer zsidó éli a maga küzdelmes, de mégis szép és lendületes életét...

L. Z.

Zsidók az emberiség szolgálatában Nagy zsidó zené zelt

A zeneművészet zsidó mesterei: Goldmark Károly (sz. 1830), a Sába királyának hajhatalan szerzője; Popper Dávid (sz. 1845-ben) pesti cselekmény; Ránczyi Eda (1830-88) világhírű hegedűművész az osztrák Bach-ról Zsigmond (sz. 1841-ben) operatárszerző; Beer Miksa József (sz. 1851-ben) hegedűművész; Brill Ignác (sz. 1846-ban) operaszerző; Epstein Gyula (sz. 1832-ben) zongoraművész; Grünfeld Aifred (sz. 1852-ben) zongoraművész a fivére Grünfeld Henrik (sz. 1855-ben) csellonművész; Laub Ferdinand (sz. 1832-75) hegedűművész; Mejer J. Gyula (sz. 1839-ben) szimfoniaszerző; Mosheles Ignác (1794-870) koncertszerzeményéről híres zongoraművész; Rappoldi Eda (sz. 1839-ben) hegedűművészés Weiner Leo a Csongor és Tünde megzenésítője; a német David Ferdinand (1810-873), a hegedű iskolázás uttörője; Gernshe m Frigyes (sz. 1839-ben) szimfoniaszerző; Elbenschlitz Albert (sz. 1857-ben) zongoraművész; Heyman Károly (sz. 1853-ban) zongoraművész Judasohn Sajamon (sz.1831-ben) zeneszerző; Meyer beer Giacomo (1791-1864), a Hugenották és a Próféta halhatatlan szerzője; Moszkovszki Mórle (sz. 1854-ben) zongoraművész és Tausz Károly (1840-1871) szimfonikus bajlata szerzője; a francia Alkan Károly (1813-1888) szimfonikus; Alkan Napoleon (sz. 1826-ban), a párisi Conservatoriumnak 60 éven át volt tanára; Sarasate és Carva ho mestere; Achser József (1829-69) dalszerző; Eugén a császárú udvari művész; Auer Lipót (sz. 1845-ben), a Raprodic Hen-Rosse híres szerzője Beer János (sz. 1833-ban) operaszerző; Erlanger Camille (sz. 1863-ban) operaszerző Heller István (1815-1888), híres mazurkaszerző; Halévy Jacques-François (1799-1882), a Zsidónak halhatatlan szerzője Coumad és Bizet mestere; Halphen Ferdinand (sz. 1872-ben) lírai operaszerző; Jonas Emil (sz. 1827-ben) voperaszerző és Offenbach Jacques (1819-1880), az operett atyja, a Szép Héna és a Carolsfeini nagyhercegnő, a Hoffman meséi stb. halhatatlan szerzője. Az angol Abrams Harriet, a 19. század legkedveltebb dalszerzője Barnett John (sz. 1802-90) ugyancsak dalszerző; S r Benedikt Gyula (1804-85) operettíró; Coven Frederic (sz. 1852-ben) operaszerző; Goldschmidt Ottó (sz. 1829-ben), a Ruth-oratórium szerzője, a londoni királyi zeneakadémia igazgatója; Hartwigson Antal (sz. 1845-ben) és fivére Hartvigson Frits (sz. 1841-ben), mindketten a londoni vakok intézetének zongoratanárai, akik e téren uttörő hatást gyakoroltak a vakok zenei kiképzésében; az orosz származású Bergson Mihály (1818-88) operaszerző a genuai Conservatorum igazgatója; Gabrielovich Ossip (sz. 1878-ban) zongoraművész; Wienawski Henri (1835-80) hegedűművész; az olasz Costa Mihály (1810-84) oper és balettszerző, a dán Benedix Frits (sz. 1847-ben) hegedűművész; a holland De Hartog Eda (sz. 1826-ban) operaszerző, az amerikai Aronson Rudolf (sz. 1856-ban) operettszerző, Darmrosch Lipoth (1832-85) hegedűművész a newyorki Metropolitan opera megalapítója és Amerikában a művészi zene kultiválásának meghonosítója; Horovitz Vladimir komponista és zongoraművész és Röder Márton (1851-95) operaszerző.

ben és b'gotterrájában emertit emberek kizsákmányolását, az ugynevezett „jövők” által. A korrja hatása o nagy volt, hogy a gettó „burzsuaizálja” felháborodott raj a és e kellett hagynia lakhejét, Bird e vet és át tette székhelyét Sltomirba, ahol su'yois existenciális gondokkal küzdött. Ha vanékét évszázadok óta, „Das Pford” című regényét, amely bátor és szenvedélyes tiltakozás ama szociális és nemzeti igazságtalanság ellen, amelyet a környező világ követ a zsidóság ellen és méltóságátja kategóriikus kijelentés, a zsidóság iránti humanitárius emancipációja mellett. Alkalmazásgyan irásainak alapötöusa, a zsidó hibák könyör el n ostorozása és megállítva nélkül k írku a zsidó közösség elmaradott hezve ének. Ez az ami őt a zsidóság uttoléjévé tette.

Ahogy pedig a mindenki elnyoró cárizmus ellen emelte fej tije közt szavát, azzal a nagyfokú szellemi és anyagi elnyomásban élő orosz zsidóság nemzeti hőse lett. A zsidó klasszikus első uttörő e lett, ak nek hatása még ma is virulens és érezhető a héber és jiddis irodalomban.

Az új héber írók és költőgeneráció Bialik-kal az élen, „seido-nak” nevezte őt, (nagy- apo) és Solém Alchem, a híres humorista nevezte őt elsőként: „Nagyapónak”. Írásai- ban, a legjobb orosz realista stílusára emlékeztet. Soha „enki sem tud a ugy a z idikat, azok házatáját, ruházatát, életmódját, beszédmodorát, mi mi éjáj jern”, ha kellett diáerrí, vagy persziflírni, mint Mendele, a költőfejedelem. Az a héber, amelyet ő kez'ett használni, nem a nehézkes b'blikus nyelv, hanem az a hatékony új héber, amely hozzá- idomult a jiddis gondolav'áshoz, ez a különleges „Mendele-stílus”, amely iskolát teremtett, s amely teljes mértékben befolyásolta az utóbbi emberöltő héber literatúráját. Nagyban erősítette működésével, a hébernek, mint a mindennapi élet élő nyelvét való átalakulást S kerítj írásaival fe rázni az elnyomott és kétségbeesett orosz és lengyel zsidóságot abból a destruktív szkepticizmusból. Megtanította őket nyitott szemmel nézni és megérteni a dolgokat a mguk meztelen valóságában. A zsidó nép á m' d' zása helyett, megmutatta a realizálások főjét, amelyen a zsidóságnak ha ad ia kell.

Most áldozni fog az egész zsidó világ ennek a nagy költőfejedemnek és nekünk is áldozni kell, boldog égő áldozatként emlé- kének azzal, hogy megismerjük és ismertes- sük Mendele Mocher Sforim korszakalkotó munkásságát és maradandó műveit.

Bjeler Adolf (Oradea)

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben KATZ ortb. kosher restaurant Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

HIREK

A „Népk” cikkének utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5896 Péntek: Tevesz 19. Jan. 24. Szombat: Sevát 1. Jan. 25.

Heti zsidra: שבת
Heti hatóra: שבת
Szombat kezdete: 4:55
üzet bezárás 4:55
gyertyagyújtás 5:05
Isteniszület kezdete 5:10.
Szombat befejezése 6:10.
Szombat, jan. 25 Ros chodes

Miért vagyok zsidóbarát?

Íria: Iréne Harand, az antiszemitaellenes front elnökszonya (Becs)

Teljesen kifogástalan keresztény forrásból alkotott magannak képet a zsidó valósoról. Meggyőződést szerzett arról, hogy a Tóra és a Talmud erkölcsileg sokkal magasabb állnak, mint nek modern törvény.

A talmd mellett az antiszemita arra hivatkoznak, hogy vannak „a cionai bölesek titkos jegyzékonyvei”, melyek egész sereg büncselekményt sorolnak fel, amelyeket a zsidók a keresztények ellen elkövettek. Ezeknek u „titkoknak” minden betije kitalált haragság. Már az is sérti a mi népünket, ha feltételezik róla, hogy ezekben hisz! Ostoba gyermekeknek tartanak bennünket, akiknek ilyen rímesséket el lehet mondani. Azért használják fel ezeket a hazugságokat, mert valodi argumentumok nincsenek. Azt hiszik, hogy gondolkodás nélkül el fogjuk mindzét hinni.

De az antiszemiták számolnak azzal, hogy a nyilvánvaló hazugságot könnyen feleleplezik. Ezért nem elégcsenek meg ezzel sem és azt hirdetik, hogy a zsidó minden téren bomlasztóan hat.

A tömegeket leginkább jelszavakkal vezetik félre, melyeket az egyszerű ember ért meg. Ezeknek a jelszavaknak a segítségével hazudnak a népeknek.

Az antiszemiták tisztában vannak a maguk pozíciójának a gyengeségével. Tudják, hogy hazugságokkal dolgoznak, ezért egyszerre több vasat tartanak a tüzből. Ha csődöt mond az egyik hazug órv, akkor segítse ki őket a másik. Ezért örökszenek, hogy az u. n. fajzi és dúsit seffokozzák. Aki nincs meggyőződve a zsidók gonoszágáról és ezért nem tudja őket gyűlölni, az gyűlölködők ellenik azért, mert más fajhoz tartoznak. A nacionalizmus eszméit eljait sem azzal szolgáljuk, ha azt más emberek megsemmisítésére és kurtására akarjuk felhasználni.

Azért harcolok az antiszemitizmus ellen, mert a gyakorlati életben alkalmam volt annak hazug voltáról, a magam tapasztalatai alapján, meggyőződni.

Valódi német családból származom. Apám paraszti származású, anyám erdélyi szász nő volt. Keresztény szememben nevelkedtem és aktív katonatiszt felesége lettem. Férjem is régi katonacsaládból származott. Tehát sem félszidó, sem elzsidósodott nem vagyok. Mindaddig, amíg nem tudtam önállóan gondolkodni, ugyanolyan antiszemita érzelmelekkel viseltetem a zsidók ellen, mint többi hitorsosatom. Az élet azonban lassanként elem tárta az ellenfént meggyőződést. A zsidók elleni ellenszenvem azzal párhuzamosan tánt el, hogy felismerem azt az igazságtalanságot, amely lenne meggyőződési.

Nem célo, hogy dicserő éneket zenéjek a zsidókról. Csak be akarom bizonyítani, hogy (mint emberi közösség — akár népek, akár felekezetek tekintjük — semmivel sem rosszabbak, mint a nemzsidó csoportok.

Ha valamilyen zsidó gázettét követ el, akkor az egész zsidóságot felelőssé teszik érte.

De ha egy zsidó valami rendkívüli nagyot alkot, akkor ezt nem lehet zsidósága javára és az antiszemitaik a kiváló férfi származását, vagy vallását elreplezik.

A zsidók sorában, arányszámukhoz viszonyítva, éppoly nagy tudósok, lángelmeik, feltalálók vannak, mint a többi népek között. Nincs semmi ok, hogy a zsidókat kiemeljük és őket esetekben értékünk kiállításuk lá. Ma a zsidókat, holnap más embercsoportokat emelnek ki és relik mindenféle kitalálnak.

Lakosságunk 90 százalékának semmi előnye nem volna abból, hogy a zsidókat bizonyos hivatásukból kirekeszzenék. Ahelyett, hogy a népet felezsék, inkább világosítsák fel, hogy új világ épüljön fel: a szeretet, jólet és életboldogság világa. A gyűlölködésnek azonban legyen egyszer vége!

— Agyonverték a lengyel huliánok egy zsidó egyetemi hallgatót, Varsó, Marovicki városában súlyos fejleménye volt a sorozatos antiszemita kilengéseknek. Az antiszemita huliánok az utcán megtámadták és vasbotokkal haltraverték Leszez zsidó egyetemi hallgatót, aki vakációját töltötte a helységben lakó szüleivel. Odewol községből a zsidó hitközség küldöttségét mentessett Lodzba, hogy segély akcióit indítsanak be a Lodzban élő volt falubeli zsidók között a nemzeti demokraták bojkott-terrorja által nyomorba taszított odewol zsidók érdekében. A bojkott következményei nemcsak abban nyilatkoznak meg, hogy nemzsidó vevő nem meri átépni zsidó üzlet hárszobát, hanem abban is, hogy a környező falvak paraszti terroristáknak meggátolják a városka zsidó lakosságát, hogy élelmiszert szállítsanak. Ennek következtében a hitközség ötven családja elhagyta, hogy kivándorol a községből. A lengyel-szüleiai vajdaság működési tilalmat bocsátott ki a tartomány nemzeti demokrata párt szervezetei ellen. A rendelet indoklásában kifutnak, hogy a nemzeti demokrata párt tagjai a felsősziléziai városokban kátrányval kenték be a zsidó üzletek ablakait és aittal és erőszakkal meakadályozták, hogy vevők lépjenek az üzletekbe. Kattowitzban, Lipinben, Chrapcowban, Kickaryban és Charzowban bombákat hajítottak a zsidó üzletekbe, amelyek óriási károkat idéztek elő. Rybnik városka kerületi főnökek részletes jelentésben számolt be az antiszemita terrortól és elmondja, hogy Rybnikben az összes zsidó üzletek ablakait beverték a huliánok.

— Aranyérmé és az ezzel járó beldugulás, végéhberepedés, kelés, terhes vizelési inger, májdúzadság, derékfájás, melleszorulás, szivdobogás és szédülés rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes meglepéssel eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet gyakran mindennapi használatra, reggel és este egy-egy fél pohárrnyi mennyiségben rendelik. Kapható minden gyógyszerüzletben, drogeriában és fűszerüzletben.

— A saar-vidéki zsidók ügye a Népszövetség előtt. A Comité des Délégations Juives a Népszövetség titkárságának és a Népszövetség tagállamainak memorandumot nyújtott át amelyben vázolja a saar-vidéki zsidók jelenlegi helyzetét. Rendkívül sok adattal alátámasztva igazolja azt a tényt, amely szerint a kisebbségek jogait a német kormány lálbal tiporja, dacára annak, hogy kötelezettséget vállalt azoknak a tiszteletben tartására az émetti egy esztendőre. Közük ebben azt is, hogy helykottintézkedések, üldözések napirenden vannak a Saar-vidéken.

— Montefiore zsenék. Montefiore halálának 50 éves évforduló ünnepségét előkészítő bizottság gyűjtést hirdetett egy a jeruzsálemi egyetemen felállítandó Montefiore-tanszék költségeinek előteremtésére. A felhívás szerint 15.000 fontra van szükség. A Montefiore család máris 2500 fontot jegyzett és a bizottság egy reméli, hogy nemskóra együtt lesz a 15.000 font.

Az amerikai gyógynövények térhódítása az egész világban

Körülbőlül egy évtel ezelőtt Amerikában bizottságot alakítottak azzal a céllal, hogy kutatásokat végezzenek különböző őserdőkben. A bizottságban vegyészek, természetudósok és orvosok vettek részt. Kutatásuk folyamán rengeteg olyan felfedezést tettek, amelyek az orvostudomány szempontjából felbecsülhetetlen értékek birtok.

H. Moks, amerikai és Ivata Sivata Naemura japán tudósok fedezték fel ez alkalommal azt a gyógynövényt, amelynek kivonatából a „Gastro D.” név alatt forgalomba került gyógy szer készült. Ebben a növényben olyan speciális, eddig ismeretlen hatóanyagot találtak, amely rövid használat után 10-15 éves gyomor, bél, epe és vesebajoknak is tökéletesen meggyógyít. A „Gastro D.” ma már az egész világban kapható. Romániában: Császár Ernő gyógyszerész, Calea Victoriei 124 Bucuresti terjeszti, vidékre 130 lej utánvétellel küldi.

— Egy zsidó emigráns és a párisi grand rabbi fia Hitler párisi követének betegységéről Páris. Nemrég elhunyt Párisban Roland Koester német nagykövet. A Liberté című francia lap elmondja, hogy a Harmadik Birodalom párisi követének betegsége alatt annak egyik ifjúkori barátja, egy emigráns állottak a heidelbergi egyetem adjunktusa volt valamikor és aki íránt a beteg teljes bizalmat tanúsított. A beteg nagykövet zsidóbarátja azonban nem rendelkezett működési engedéllyel Franciaországban és ezért orvosi kezelést nem adhatott barátjának. A német nagykövet erről a franciaországi grandrabbi fiát kérte magához, aki nagy tudósok fedezték fel ez alkalommal azt a gyógynövényt, amelynek kivonatából a „Gastro D.” név alatt forgalomba került gyógy szer készült. Ebben a növényben olyan speciális, eddig ismeretlen hatóanyagot találtak, amely rövid használat után 10-15 éves gyomor, bél, epe és vesebajoknak is tökéletesen meggyógyít. A „Gastro D.” ma már az egész világban kapható. Romániában: Császár Ernő gyógyszerész, Calea Victoriei 124 Bucuresti terjeszti, vidékre 130 lej utánvétellel küldi.

— Házaságok a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel kötötték, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

— Felhívás. A somcsa-marci Tzoor-Salom körzet 1936. január 9-én hozott határozata alapján felkértem mindazon tagtársakat, akik parcelláikat eladták, vagy akiket az oradeai taggulis jogilag érvénytelen egyéb határozatai sértettek, hogy a taggulis által illegálisan hozott határozatok ellen a tiltakozásukat a szövetségnek halálá igazgatószámának jelentésk be. Együttel felhívom az összes megkárosított tagtársakat, hogy a haljai közgyűlés beszervezése a előkészítésé céljából észrevételeiket velem közöljék. Kepces Jenő Somcsa-Mare.

— A lengyel zsidók helyzete a Csehszlovák republika. A Lengyelországi és Cseh szlovákia között fennálló ellentétnek fogva mindkét ország kintassiókat fogantatosított az ottlakó idegenekkel szemben. Rendkívül szomorú helyzetbe kerültek a sok család zsidók, akiknek megállapodott egzisztenciáját bojlította fel a hírtelenül jött kiutasítás. Minden inter- venció a kiutasítások visszavonása érdekében teljes kudarcot vallott, mert a különböző meg- értő esch hatóságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy kénytelenek ezt a retorziót fogantatosítani a lengyel erőszakosságok ellensúlyozására. Dr Kroó Sándor tartományi képviselőnek mégis sikerült a ruszinszói kormányhatóságánál elérnie azt, hogy a Ruszinsz- kóban élő zsidók mindaddig lakóhelyükük mar- radhatnak, amíg felebbezési kérvényük elfin- téséig nem nyert. Ennek óta a nyugathatalom ságot kellett az érdekeknek köreiben a rend- őrségnek azon intézkedése, hogy minden len- gyel zsidótól bevonatják az utlevélt és ezzel visszatartották. A rendőrség részéről ezzel ellentétben bagadják mintha ezen intézkedés- az esetleges kiutasításokkal volna kapcsolatos.

Hítfő reggelének megoperálását Neumann professzor után Sauerbrück bécsi orvosánál is visszautasították. Berlin. A német fővárosban állhatatosan tartja magát az a hír, hogy Hitlernek gégerákja az utóbbi időben egyre súlyosbodott. Emelkeztes, még néhány héttel ezelőtt Neumann világhírű bécsi zsidó orvosprofesszort, a világ egyik legkiválóbb gégespecialistáját szólították fel arra, hogy operálja meg a kancellárt. A zsidó professzor azonban azzal utasította vissza ezt a kérést, hogy az operáció veszélyes is járhat és ő mint zsidó nem vállalja egy ilyen operációt, mert ha ez nem sikerülne, úgy a náciak a rosszul sikerült operációban egy új propaganda eszközt találhatnának a zsidók elleni harcjában. Tegnap a kancellár környezete Sauerbrück híres német sebész professzorhoz fordult, aki azonban a súlyos feladatra nem vállalkozva, szintén elhárította magát az operációtól. Ma a német hivatalos körök Portmann bordeauxi híres professzort, a francia szenátus tagját keresték meg azzal, hogy Hitlernek az esedékessé vált operációt végrehajtsa. A francia professzor válasza egyelőre nem ismeretes még, de a sajtónak adott nyilatkozáskor elhárítani igyekezik magáról a kellemetlen megbízást. Hitler egészségi állapotának súlyos voltát támasztja alá az a körülmény is, hogy noha részvételt be volt jelentve a január 12-iki saarbrückeni ünnepségeken, az utolsók pillanatokban lemondott.

Hálózás, Fajdalmas csapás érte Oradeán Beregi Sándort, akinek leánya Beregi Baba távol a szülő háztól Budapesten 22 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt.

A „France-Palentine” komité titéves jubileuma. Páris. A France-Palentine komité most ünnepelt tízéves fennállásának jubileumát, amely alkalommal ünnepi ülést tartott, amelyen a francia közélet számos előkelősége jelent meg. Justin Godard szenátor, volt miniszter elnököl, aki lelkes szavakkal emelte ki annak szükségességét, hogy új kulturális, mint gazdasági téren szorosabb kapcsolatokat kell teremteni Franciaország és Palesztina között. Ez a fiatal zsidó Palesztina — mondotta Godard — korunk egyik legjelentősebb jelensége és érdemes francia szellemet beleplántálni a zsidók nemzeti otthonába. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt dr. Victor Jacobsohnról, akivel együtt alapították meg tíz évvel ezelőtt ezt a komité. Majd bemutatta a cionista executive új népszerűségi delegátust, dr. Nahum Godmannt, aki nagy beszédben vázolta a zsidóság mai helyzetét.

Amerikai vita a transzfer ügyben. New York. A Mecca templomban 4000 hallgató előtt nagy vita folyt le a napokban a német-palesztinai transzferről a cionista munkáskiküldött Berl Locker és a „Jewish Daily Forward” igazgatója B. C. Vladeck között. A szónok hibázta a transzfer, mert megtört a világ-bojkottot, viszont Locker azt hangsúlyozta, hogy ennél nem lehetett volna sok zsidó vagyont és embereket kivinni Palesztinába a barna örüllet országából.

Védekezésül öblítsük torkunkat DIANA sósorszesszel.

Megölték egy zsidó családot Lengyelországban. Varsó. Vola községben (Kielec tartomány) Hersch Florent és feleségét, valamint négy gyermekét, akik 8—17 évesek voltak, a legborzalmasabb módon meggyilkolták. Florentet magát kézzelírásokkal megsebesítették, de tudta még alarimozni a rendőrséget. Husz parasztot letartóztattak, akiket azzal gyanúsítanak, hogy bosszút állottak, amiért nem akarta elhagyni a falut.

Ameri, a régebbi gyarmatiügyi miniszter a törvényhozó tanács ellen. London. L. S. Ameri, aki a konzervatív kormányban gyarmati ügyi miniszter, feltüntésteltő cikket közölt a „Times”-ban, amelyben felszólal a palesztinai törvényhozó tanács megvalósítása ellen. A terv ellen a lebecsebb szavakkal tiltakozik Ameri az arabok és zsidók teljes egyenjogúsága mellett tör lándzsát.

Belföldi hírek

A belügyminiszter hivatalosan igazolja azt a lapokban peritált hírt, amely szerint Dragonestiben bűl rendezték a régebbi Cadreanu párt tagjai épen azon a napon, amely évfordulójú volt a Duca meggyilkolásának. A bűl jövedelme pártcélkat szolgál.

A Villorul polemizál egy független buenrestii újsággal, s többek között a következőket írja: „Kívánjuk, hogy az idő egy erős kormányznak dolgozzék. Kívánjuk, hogy a hatalom disziplínált, valóban demokratikus minden demagógiától távol, minden faji és osztályharcotl mentes legyen.” A Carierul-Israellit megjegyzi ehez, hogy sajnos az antiszemita propaganda mai korakában, a Villorul szép programja a jövő zenéje.

352.659 zsidó lakik Varsóban. Varsó. A legutóbbi népszámlálás szerint Varsóban 352.659 zsidó lakik. Ebből 335.554 a jiddis nyelvet beszélik és 19.000 a lengyel.

Az angol zsinagóga-szövetség tiltakozása a palesztinai törvényhozó tanács megvalósítása ellen. London. Az angol zsinagógák szövetségének vezérelőbirtossága egyhangulag a következő rezolúciót fogadta el: „A zsinagógák szövetsége, amely 66 imagoegyletet foglal magába és 60.000 tagja van, tiltakozását jelenti be a Palesztinai Legislative Council megvalósítása ellen. Ez a törvényhozó tanács, az ereci zsidóságot kisebbségű deklarálja, amely ellentétben áll a Palesztina-mandátum szellemével, amely Palesztinának, zsidó nemzeti otthonnak való megvalósítására kötelezte magát.” Ezt a rezolúciót közölték az angol miniszterelnökkel, a gyarmatiügyi miniszterrel, a palesztinai fölkormányzóval, a Jewish Agency vel és a parlament tojával.

Palesztina földművelés Társaság. A Palestine Land Development Company (Chevrat HaChasarat HaEivuv) ajánlata alapján jászra bocsátunk Afule (Emek Israhel) határában 1000 dunam sik, mezőgazdaságra alkalmas területet a következő osztás szerint: 5 parcelát a 70 dunam 5 narellát a 50 dunam, 7 parcelát a 30 dunam, 8 parcelát a 20 dunam és 5 parcelát a 6 dunam. Ez utóbbi kizárójegyzék részére. A L. D. C. 12 fontot leányul duna-montént. A terület azonnal fepacellázható és birtokba vehető. Főbb felvilágosítással fordulj Dr. Lévi Lajos Jibou, jud. Salaj, Uniuca Comunit'lor Evreilor de rit occident'ul din ARDEAL si BANAT No. 15—936. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETME NY Az Erdélyi és Bánati Országos Izraelita Iroda ezennel pályázatot hirdet: 1. oly egy (1) iv terjedelmű dolozatra, mely akár a hittudományok, akár a zsidóság történetéből vett tárgyat dolgoz fel. A legjobbnak ítélt dolozatot a dr. Eisler Mátyás-alapból 2000 (kettőezer) lej. a második helyen legjobbnak ítélt művet pedig 1000 (egyezer) lej jutalomban részesítjük.

2. Oly egy (1) iv terjedelmű tanügyi dolozatra, mely a zsidó iskolákat érintő aktuális tanügyi kérdést vagy a hitoktatás köréből vett kérdést dolgoz fel. A legjobbnak ítélt dolozatot a dr. Vértés Adolf-alapból 2000 (kétfőzer) lej. a második helyen legjobbnak ítélt mű pedig 1000 (egyezer) lej jutalomban részesítjük.

Pályázati feltételek: A 1. pályázatra csak romániai származású vagy Romániában működő rabbieliták, a 2. számú pályázatra szintén csak romániai származású vagy Romániában működő izr. tanárok, tanítók és tartófeljeltek pályázhatnak. Az idegen írással vagy gépirással leírt és a szerző nevét tartalmazó jelzés horfikkal ellátott pályamunkák legkésőbb 1936. évi február hó 23-ig küldendők be ahálított Orsz. Iroda Előközhöz (Oradea, Str. Vlahuta 3.) Az Országos Izr. Iroda Előköszte jogosult lesz a pályaverítés és a netán dicsőrelett jutalmazott műveket felolvastatni és könyv-matni.

Cluj-Oradea, 1936. január 10.
Laz A. Solvatec Dr Adorján Armin
főtítkárv z Orsz. Izr. Iroda előke

Világakció a besarabiai inség-sujtotta zsidó lakosság érdekében

Bukarestből jelentik. A besarabiai zsidó lakosság nagy nyomóról szóló jelentések alapján az amerikai Joint 5000 dollár rendkívüli segélyt szavazott meg az éhség-sujtotta területek felségélyezésére.

Az elmúlt évben összesen harmincezer dollárt folyosított a Joint Romániába különböző segélyezési célokra, nagyrészt árvagykondozásra. Ezenkívül 163 ezer dollár hitelt folyosított a romániai zsidó kishitebankok részére.

London. A londoni zsidó segélyszervezetek végrehajtóbizottsága rendkívüli ülést tartott a besarabiai zsidó lakosság nyomora ügyében és elhatározta, hogy segélyalapot terem a besarabiai éhnyomór zsidó áldozatainak felségélyezésére. Az első százezer lejes hozzájárulást az éhező családok gyerekei részére folyosítják, akiket most az éhség-sujtotta területekről más besarabiai városokba lakoltatnak át. Az értekezleten megállapítást nyert, hogy Besarabiában ötevenezer zsidó áll kenyér nélkül. A jelenlegi éhségkatasztrófa a harmadik, mely a besarabiai zsidókat az elmúlt tizenkét esztendő alatt sujtotta.

Tel-Aviv. Tel-Avivban bizottságot alakítottak az éhező besarabiai zsidók támogatására. A bizottság elnökségét Meir Dizingoffi főpolgármester vállalta.

A salonkii zsidó temető helyére sportteret akar létesíteni a görög kormány. Salonkii A görög munkügyi miniszterium jóváhagyta a salonkii városi tanács abbéli rendelkezését, amely szerint a történelmi értékű zsidó temetőt megszünteti, hogy ott uccak és egy sport-épüljenek. A megteendő intézkedésekre vonatkozólag a zsidó hitközség ülésén foglalkoztak. Dr. Koretz forábbi vezetésével felkeresték Rhalis-t, Macedonia kormányzóját, hogy ezt a vallási érzést sértő rendelkezést vonják vissza annál is inkább, mert a temetőnek kultur-történelmi értéke van és példának állították Prága és Nizza városokat, ahol a történelmi emlékek fenntartása érdekében a temetőket a város szívében meghagyják. Kértek, hogy a kormányzó tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy ezt a kisajátítási eljárást felfügesszék. A monarchia visszaállítása alkalmából a zsidók állandó megnyugtatóst kapnak oly irányban, hogy jogukat tiszteletben fogják tartani, viszont ebből az intézkedésből úgy látszik, hogy a zsidók leszentebb értékeit méltóan megsejtik a salonkii temető árukulálásával.

Saját gyártmányú cipőt, garanciával legoeseobbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

UJ MUNKÁSTELEP JERUZSÁLEMBEN A Eisztadruth Haovidim (palesztinai általános munkásszervezet) az egyik most aszfalozott új uccsoron 150 dunamos telket vásárolt, amelyre 250 munkáscsalád számára lakásokat akar építeni. A munkástelepre önálló iskolája és orvosi ambulatóriumna lenne. A munkástelepet építési jelentős mértékben enyhítene a jeruzsálemi lakásínség.

Razolgyárosok,
drogueristák figyelmebe!
1. osztályú erős fehér Bárium-Sulfid
oldósón kapható
MOARA ELIZABETA
OSORHEIU (jud. Bihor). — Tel. Oradea 2-22.

Németország!

NINCS MINJAN Frankfurt. Az itt megjelenő „Israell” írja, hogy a német hitközségek napról napra jobban szerveződnek. Sok virázó kehill, amelyek még néhány nappal ezelőtt még iskolával, tanítókkal rendelkeztek, ma már a minjanhoz szükséges tíz férfit sem tudják összehozni, ezek a hitközségek most kérséssel fordultak az illető laphoz, megkérdezővén tőle, hogy tekintettel a rendkívüli helyzetre nem lehetne nyolc, vagy kilenc emberrel minjant csinálni, amúll is inkább kérikt ezt, mert a község idősebb tagjainak, akik hosszú évtizedek alatt a község valójá imádkozás életszikkéjett lett, nagyon hiányzik a templomi előirásos istentisztelet. Az újság válasza az a kérdésre. Akármennyire is fáj megírni, de a din din marad (törvény) és ezen a kategórius szabályon nem lehet kivételeket eszközözni, ha csak nem akarnák elfogvetni azt a bűnt, amely abba a kategóriába tartoznék „vétség, amelyet alkaratlanul követ el az ember.”

Ez a kis frankfurti híradás többet mond a sorok között, mint sok más szines leírás. ÖSSZEOMLIK A NEMET-PÁLESZTINAI TRANSFER

Berlin. A Reichsbank rendeletet adott ki, amely szerint 1936-ban legfeljebb 100 család rendelkezhet a németek elhatározott, 1000 zsidó család részére engedéssel, De még ezeknek a családoknak sem garantálják a kivándorlási lehetőséget. Elrendelték, hogy egyezsere legfeljebb nyolc, vagy kilenc kérvényt adjanak be. A rendelet indoklása: idegen vajutak hiánya. A korlátozás nem csak kérszép kivételére vonatkozik, hanem áruk transzféréjére is. A német hivatalos körök szerint nem érdeke az ország, hogy az olyanexport, amelyért nem jön be az országba idegen valuta, Az a mértékadó berlini zsidó körök véleménye, hogy most már nem érdeke a német kormány a transzfer, és kérdés, hogy egyáltalán megengedik-e a jövőben.

Ismeretes, hogy 1933-ban az angol kormány kérésére a németek elhatározták, 1000 zsidó család részére engedéssel, a transzfert, viszont 1934-ben már koplatozták ezt és esetenként adják csak néhenez engedélyt töké kivételére. Ebből az angol kormány által kért számból a mai napig még hétszázat sem engedélyeztek és elintézésre várnak a Reichsbank illetékes osztályn.

A müncheni rendőrség engedette, azt hogy zsidó szervezetek ezennel nem tarthattak üléseket olyan teremben, amelyek nem zsidók birtokában vannak.

Sokezer nem írja Irodái munkaerő is kezzerét vesztette. Pontosán év vége előtt a kormány rendeletet bocsátott ki, amely előírja, hogy írja leányok, akik mint gépirónők, titkárnők, gyorsírónők átalában, nem zsidó munkaerők, akik zsidóknál dolgoznak, azonnal el kell hagyniuk helyüket, a nürnbergi törvények alapján. Ez óriási felzúdulást keltett és ekkeseredést, mert éppen január 1-én 30.000 nő háztartási alkalmazottat hagyta el helyét és igen kevés tudott belőük újra elhelyezkedni. Az írja Irodái női munkaerők között igen nagy az ekkeseredés.

ZSIDOK ÉS BÜNÖZÖK AZ ÁLLAM ELLENESÉGEI Dr. Stuckart államtitkár a „Deutsches Recht” című lapban cikket ír, amelyben az új állampolgári törvényhez a következők magyarázatát adja. 1) A nürnbergi törvények értelmében zsidó nem lehet állampolgár. 2) A zsidók nem lehetnek bírák, közjegyzők, sőt még esküdtek sem, 3) Az orvosi és ügyvédi tevékenység nem esik a tiltott kategóriába. Vajamennyi „államhoz tartozónak” lehet reménye arra, hogy „állampolgár legyen, kivétel képeznek az állam ellenségei.

lenségei, a bűnözők és a zsidók. Egy berlini rabbit beszéde közben varfoztattak le. Dr. Emil Bernhard Cohn ismert berlini rabbit, egy Berlín-Köpenickben tartott gyűlésről, ahol előadást tartott a rohamosztások elhurcoltak és a Columbia-Haus-ba vittek, ahol azóta is fogvatartják. Dr. Emil Cohnt beszéde közben szakítottá fejbe egy rendőrségi ember, mert szerinte „ironikusnak” emlékezett meg a nürnbergi törvényekről és főleg a háztartási alkalmazottakkal kapcsolatos rendelkezésről emlékezett meg gyúsonan. A gyűlést feloszarták. Dr. Emil Bernhard Cohn meggyőződéses cionista, akinek 1907-ben azért kellett lemondani a berlini rabbiságról, mert cionistának tartották. 1926-ban újra akceptálták. Sikeres drámaírói tevékenységét is fejt ki és ő fordította németre Jehuda Halevi „Divan”-ját. Jelenleg 55 éves.

ZSIDOK A NEMET FÖLSKOLÁKON.

Az 1934-35 téji szemeszterben a 39.093 egyetemi hallgató között 538 zsidó volt. Tehát a hallgatók 0,6 százaléka volt zsidó holott a lakossághoz való számaránya 0,77 százalék. Ezenkívül 323 külföldi zsidó tanult a német egyetemeken. A legtöbb zsidó az orvosi szakon van. Itt 1,2 százalék a számuk. Az orvosi szakon 263 német és 151 külföldi van.

Az amerikai állampolgár sem kivétel. Sok éve Németországban élő amerikai zsidó felszólítást kapott a rendőrségtől, hogy azonnal bocsassa el szolgálatából írja háztartásbeli alkalmazottját. Amikor hivatkozott arra hogy ő amerikai állampolgár, azt a választ kapta, hogy a zsidó az csak zsidó és így a nürnbergi törvények reá is vonatkoznak.

A Nürnberg melletti Róth nevű városkában január 1-én már egy zsidó lakos sincsen, ahogy azt nagy örömmel állapítja meg a „Frankische Zeitung”.

Vaida kijelentette, hogy nem antiszemita és nem fuzionál a Goga-Cuza fronttal

Bucaresti. A Frontul Romanesc vasárnap a fővárosban Vaida elnökletével gyűlést tartott, amelyen rendkívüli nagy tömeg vett részt. A gyűlésen felszóltak a front összes a fővárosban tartózkodó vezetői. Vaida kijelentette, hogy nem fog sohasem fuzionálni Gogával és Cuzával, mert a fuzió olyan üzlet, amiből az egyik fél mindig megcsalhatja a másikét. Kijelentette Vaida azt is, hogy ő nem antiszemita — amint róla azt mondták. — Ő csak etnikai propo-

Lengyel tábornok a zsidó katonák hősiességéről

Varsó. A napokban zajlott le a varsói városbáza nagytermében a lengyelországi zsidó frontarcosok szövetségének országos konferenciája. Egy perces néma hallgatás után Pylsudszky marsall emlékére Leo Bergmann szövetségi elnök tartott megnyitó beszédet. Beszédében elcsent tiltakozott a nemzeti demokraták antiszemita terrortja ellen és tiltakozott azon törekvés ellen, mely a zsidókat, akik ezer éve élnek a lengyel kultúrban és civilizációban, ki akarja taszítani Lengyelország közeléből. Ezután Guchowsszki tábornok hadügyi miniszter szólalt fel, aki felsóltta azon általa ismert zsidók neveit, akik életüket áldozták fel Lengyelország függetlenségéért harcban. Ezek a hősök — mondotta a miniszter — példaképi szolgálhatnak a lengyelországi zsidóság számára, mert a harc folytatódik és további áldozatokat követel. Maximilian

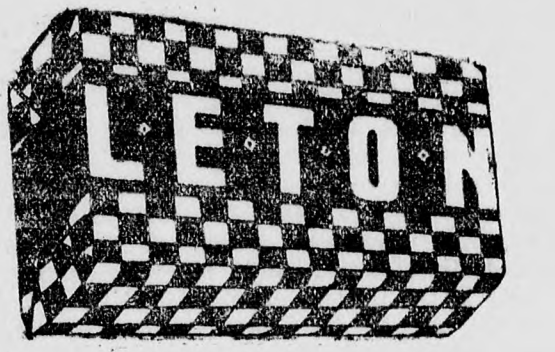

KÖVESSE PONTOSAN ez az utasítás, ugyancsak az egyik nappal a másékr természetes, bájos arcszín fog elérni!

Sokszor kedves, hirtavas arcból már lát az ember ma napot, akik ezt a lényos, ide arczsin egy egyszerű szépségápolási szabálynak köszönhetik. Egyetlen lépés próbálja csak meg ezt a módot. Szerföltött meg lesz lepede az eredményen, mert simább, sokkal frisebb, üdebb lesz arca, mint a többi nőnek.

Szabály: Estenként mossa arcát a LETON szappan krémszerű habjával. E gyeeneden ható krémes habot hagyja arcán néhány máspercre. Utána töltse le bő melegvízzel, majd hidegvízrel hűdögtesse. Ez az egész! Másnap reggel friss, bájosan üde arc fogja a többiben mosolyogva ádvozolni.

Ezen módon kezelte az arcát, többet ér, mint bármely más, különösen, ha este ritkább előtt alkalmazta. — A LETON szappan habjait nagyzeren fokozza az erecszi LETON arci LETON mása és LETON arczigája

Kapható 22 leírás minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszeriárban, valamint a foraktárban Parumeria Royal Oradea Sas-palota

Vaida kijelentette, hogy nem antiszemita és nem fuzionál a Goga-Cuza fronttal

Varsó. A napokban zajlott le a varsói városbáza nagytermében a lengyelországi zsidó frontarcosok szövetségének országos konferenciája. Egy perces néma hallgatás után Pylsudszky marsall emlékére Leo Bergmann szövetségi elnök tartott megnyitó beszédet. Beszédében elcsent tiltakozott a nemzeti demokraták antiszemita terrortja ellen és tiltakozott azon törekvés ellen, mely a zsidókat, akik ezer éve élnek a lengyel kultúrban és civilizációban, ki akarja taszítani Lengyelország közeléből. Ezután Guchowsszki tábornok hadügyi miniszter szólalt fel, aki felsóltta azon általa ismert zsidók neveit, akik életüket áldozták fel Lengyelország függetlenségéért harcban. Ezek a hősök — mondotta a miniszter — példaképi szolgálhatnak a lengyelországi zsidóság számára, mert a harc folytatódik és további áldozatokat követel. Maximilian

Lengyel tábornok a zsidó katonák hősiességéről

Varsó. A napokban zajlott le a varsói városbáza nagytermében a lengyelországi zsidó frontarcosok szövetségének országos konferenciája. Egy perces néma hallgatás után Pylsudszky marsall emlékére Leo Bergmann szövetségi elnök tartott megnyitó beszédet. Beszédében elcsent tiltakozott a nemzeti demokraták antiszemita terrortja ellen és tiltakozott azon törekvés ellen, mely a zsidókat, akik ezer éve élnek a lengyel kultúrban és civilizációban, ki akarja taszítani Lengyelország közeléből. Ezután Guchowsszki tábornok hadügyi miniszter szólalt fel, aki felsóltta azon általa ismert zsidók neveit, akik életüket áldozták fel Lengyelország függetlenségéért harcban. Ezek a hősök — mondotta a miniszter — példaképi szolgálhatnak a lengyelországi zsidóság számára, mert a harc folytatódik és további áldozatokat követel. Maximilian

PALESZTINA

Anglia antiszemit mandátumpolitikája

Legújabb jeruzsálemi jelentések szerint Anglia, mint mandátárius hatalom minden erejét azokra igyekszik, hogy a zsidók palesztinai pozícióját ne engedje jobban megerősödni. Míg egyrészt a törvényhozó tanács megalkotásával a zsidóság Palesztinában egy kisebbség nivójára degradálja és ezzel a mandátum szelleméből gonyt űz, másrészt meg akarja nehezíteni minden eszközzel a bevándorlást, úgy a tőkéséket, mint a certifikátal rendelkezőket. Legújabbban az úgynevezett „illegálisok”-at a hivatalos bürokrációjával mindezen sikanériájával molesztálják és amennyiben azok a rendelkezések valóban érvényben lesznek, legjobban a német zsidókat érintené, de a lengyelországi és romániai zsidóságra is erős kihatással volna.

Tisztán látható ezekből az angol intézkedésekből az a törekvés, hogy az arab követeléseknek mindenben parirozzon. Az angolok legújabb közeléleti politikája „arab” lett, amely akkor dob a politikai piacra, amikor annak szükségét látja, hogy India mohamedánjait szembe tudja állítani a hindukkal, akik rezisztálnak az angolok ellen, adathozja nekik a zsidók palesztinai érdekeit, hogy ezzel csillítsa őket. Azoknak a zsidóknak érdekeit, akikből él és virul Palesztina.

A transzjordániai kérdés újabb megoldásáig szintén ebben az irányváltásban halad. Míg az ottani gazdasági körök az ország és a gazdasági élet fellendítése érdekében kívánatosnak tartják, addig az angolok csak az ő érdekeiket tartják szem előtt. Anglia mindenütt kész helyezkedni az államainak a zsidókat és a törvényhozó tanács pszeudodemokratikus beállításával akarja pozícióját véglegesíteni.

Természetes következménye ezeknek az intézkedéseknek az, hogy a világ antiszemitái az angol machinációkkal szemben propagandájukban megerősödnének.

LEGALIZÁLI FOGJÁK AZ „ILLEGÁLISOKAT?” Jeruzsálem. A „Dear Hatim” állítólag megbízható forrásból jelenti, hogy a kormány rövidesen rendeletet hozását ki, amely szerint mindazok, akik 1935 augusztus 31-ig az ország területére érkeztek mint illegális bevándorlók, azokat is beleértve akik jelenleg tiltott határátlépésről fogászatban vannak, büntetlenül az országban maradhatsanak és ott letelepedhetnek. Csak egy főt bevándorlási illetéket és egy kísérőszemély pénzbüntetést kell elszáradniuk. Honosításuk pedig két év után végre lesz.

20 MILLIO FOUNT INVESTÁLT AZ ANGOL TŐKE PALESZTINÁBAN. A Barclay, s Bank palesztinai igazgatója Mr. Clark kifejezte a tel-avivi mintavásár angol szekeciójának illésén, hogy az angol tőke eddig 20 millió fountot (husz milliárd lejt) investált Palesztinába s ha az angol tőke bizalommal van, ugy más országok tőkésai is bizalommal lehetnek a palesztinai piac iránt.

A SIRALOM FALÁT BEPISZKÍTOTTÁK. Jeruzsálem. Ez év január 1-én a Siralom Falát ismeretlen tettesek bepíszkították. A rendőrség keresi a tetéseket.

ANGLIA A TRANSZJORDÁNIAI ZSIDÓ TELEPÜLÉS ELLEN. Az arab lapok értesülése szerint Charles H. F. Cox alezredes, az angol kormány transzjordániai megbízottja és Ibrahim pasa, Transzjordánia miniszterelnöke között súlyos konfliktus merült fel a zsidók transzjordániai telepítése kérdésében. Az arab lapok kijelentik, hogy a transzjordániak a transzjordániai zsidó telepítés mellett vannak, míg az angol kormány képviselője élesen ellenzi ezt és azt a kijelentést, hogy nincs szükség „újabb fejtűkre”. Az „Aliwwa” arab lap ezzel kapcsolatban azt írja, hogy az angolok arab-politikájában változás fog beállni, oly irányban, hogy kibékül velük, hogy nehéz időben ne legyen közöttük ellentét. Az első irányú változás az angol-transzjordániai szerződésben fog mutatkozni. Egy újonnan felveendő pontban kihangsúlyozzák majd, hogy a Balfour deklarációt nem terjesztik ki Transzjordániára és idegeneknek nem adható el földterület. Ez utóbbi főleg arra vonatkozik, hogy Garniránban zsidóknak akarnak területeket eladni. Az erre vonatkozó tervekért — állítólag — Herbert Samuel is támogatja.

TEL-AVIV Tel-Aviv város tanácsa Miss Henrietta Szoldnak, a zsidó jótekonyság terén kifejtett munkálkodásának elismeréseképpen díszpolgári oklevelet adományozott. Szold asszony az első nő, aki ebben a megtiszteltetésben részesült. — A NIR társaság rendkívül közgyűlése elhatározta, hogy elsőbbségi részvényekben 40.000 fountot és rendes részvényekben 30.000 fountot jegyeznek le, úgy, hogy ezzel összesen a társaság tőkéje 145.000 fount lesz. — Tel-Aviv városa tárgyalásokat folytat a vasúttal, hogy a városban és közvetlen közelében öt új vasúti hidat épít és két földalatti gyalogjárót összesen 40.000 fount költséggel, amelyhez tekintélyes összeggel járulna hozzá a kormány is. — Halifában a napokban rakták le egy új hatalmas iskola alapkövét, amely a Hadar Hakarmelen épül az Alliance Israelite kezdeményezésére. Ezer növendékre tervezik és 12.000 fountba kerül. Az építkezést a jövő év októberben fejezik be. Az alapkövetétel minden nagyobb ünnepség nélkül folyt le, tekintettel arra, hogy nagyrészt holt meg Silvan Léwy, az Alliance elnöke. — A Hitachdai Hakkarim, a Pica által a Pardes Chana területén rendelkezésre bocsátott 300 dunamos térrészen egy mezőgazdasági iskolát állít fel. A Nemzeti Alap a társaság kérésére a szomszédos 150 dunam területet is odaadta arra a célra, hogy ott erdei és gyümölcs fákat ültessenek.

A LEGUTÓBBI HÓNAPOKBAN hivatalos becsés szerint több mint egy millió fountot vitték be Palesztinába. Egyedül az Angol Palesztina Company 568.000 fountot vett át.

A PALESZTINAI KERESZTÉNYEK IS A TÖRVÉNYHOZÓ TANÁCS ELLEN VANNAK. A napokban két gyűlés is tartottak a palesztinai keresztény arabok, amelyekben a hangulat a törvényhozó tanács ellen nyíltakozott meg. Vezetőjük az ismert Moghram ügyvéd, aki a nashasibi párt vezetője. A keresztény-arab „Felesin” írja, hogy a katolikus világ azt várja az angoloktól, hogy védje meg érdekeiket a mandátum értelmében. Az eddigi status-quot csak úgy lehet fenntartani, ha nem alakul meg a törvényhozó tanács. Gondoskodni kell a világ többszáz millió katolikusán arról, hogy a keresztény érdekek ezután is úgy védessenek meg, mint ahogy az eddig is történt.

A CSEHSZLOVÁK KORMÁNY A TEL-AVIVI ALKONZULÁTUST KONZULÁTUSNAK DEKLARÁLTA. Tel-Aviv. A csehszlovákiai-palesztinai kereskedelmi kapcsolatok annyira kinyúlhattak, hogy a csehszlovákiai kormány szükségességnek látta, hogy az eddigi alkonzulátust teljesjogi konzulátusnak ismerje el. Mint ilyen 1935. december 19-én kezdte meg működését. A konzul dr. Victor Grünbaum ügyvéd.

NEMET SAKTTEREK KIVANDORLÁSA PALESZTINÁBA. Ismeretes, hogy a hitlerista rezsim elűtölte a Harmadik Birodalom területén a ritulálts vágrást. Ezzel kapcsolatban az ereci sakterek országos értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a kenyeretlenül vált sakterekbe Németországából az Ereche bevándoroltassák.

A GYÖRGY KIRÁLY JUBILEUMI ERDŐ TERÜLETÉT AZ ARABOK MAGUKNAK KÖVETELIK. Jeruzsálem Mahlul arab falu lakossága panaszt emelt egy emlékiratban, hogy az a terület, amelyen most a György király erdő áll, a terület a Nemzeti Alapé és az ez ügyben deputációzni akaró arabokat a főkmánvzó nem is fogadta. Ezért panaszzal memorandumban, Keith Roach örmagyhoz fordultak, mint a disztrikt parantsnokához. A múlt párt ez ügyben az angol királyhoz is memorandummal akar fordulni.

FELSZENTELTEK A „TALMUD TEMPLOMOT” TEL-AVIVBAN. Chanuka első napján avatták fel az ország valamennyi rabbiának részvételével az új Talmud-templomot. Ez a templom egysüllet öt évvel ezelőt alakult. A szervezet célja az, hogy olyan talmudista ifjakat, akik a gátlásban jessivákban jártak, továbbképezzenek mindaddig, amíg alkalmasak lesznek arra, hogy egy abbállást betöltsenek. A ház kétémeletes és rövidesen újabb emeletet húznak rá, főleg azzal a céllal, hogy ott a talmudista irodalmat lehetőleg közelebbséig összegyűjtssék.

MEGNEHEZITIK A ZSIDÓ TŐKÉSBÉVÁNDORLÁST. A palesztinai kormány lényeges módosításokat szándékszik eszközölni a bevándorlási előírásoknál. Eszerint az úgynevezett A) kategória számára az eddig ezer fountban megalapított minimumális tőkét kétezer fontra akarja felemelni a kormány. Evidenileg a turistáktól kért kauciót is hatvanról nyolcvan fontra emelik. Ezenkívül arról is szó van, hogy a bevándorlási certifikátok kibocsátásának lehetőségét is határidőkhöz kötik. Az új tervezet szerint az európai országok lakóinak kiutalt certifikátok a kivocsátás után három hónappal, az Amerikába utaló certifikátok négy hónappal, a távolkeleti országoké öt hónappal érvényüket veszítik.

KÖZÉLET

Főrabbihelyettes választás Reghiában Lélekereje, meleg és bensőségesség ünnepségen volt része e napokban a reghinai orth. hitközségnek. Ugyanis a f. hó 19-én megtartott ünnepélyes közgyűlésen Freund Izrael főrabbi kérésére annak fiát, Freund David Léb rabbit, az országos viszonylatban is hírneves déji Jesivon-vezetőt, egyhangú lelkesedéssel főrabbihelyettesnek (Rav Hacer-nak) választotta. A közgyűlés tagjai a választás után tisztelettel jelezték meg a főrabbi előtt, kék Heschädörför Aron énekes korettetjen, szívből jövő, szép szavakkal, melegen üdvözölt.

Szem nem maradt szárazon, midőn a főrabbi hitközsége ezen nemes cselekedetét, mellyel méltóan bizonyított, régi előkelő színvonalához, forró hálával megköszönte és a tagokra az Örökvaló áldását kérte. Egyben kérésre a más hitközségi ügyekben elteléki urak nobilias és lojalitás magatartását, mely, tekintettel a főrabbi személyére és fia ráteremtéségre, az egyöntetű díszes választást lehetővé tette. A fiatal főrabbi helyettes, ki nagynevű ösök, Rabbi Chajem Soffer és Rabbi Hillel Poljak z. l. lezármasztotta és a bold, Paneth Jecheszel dési főrabbi z. c. l. veje, képesítését elsőrangú kapacitásoktól, köztük Grünwald volt szatmári főrabbitól nyerte. Nagy tudása, kifünő szóközi képessége és finom konjajlás modora révén a reghinai hitközség nagy reményekkel néz a működésé elé, különösen egy nagyszabású minaszteri Jesivah szakavatott megszervezése és vezetése tekintetében.

A déji Zsidó Nőgyűlés áldásos munkájáról már több ízben volt alkalmunk megemlékezni. Múlt hó 28-án Reteágon és f. hó 11-én és 12-én este Déjen rendezett a Nőgyűlés nagyszerű zenés-énekes jiddis színdarabot, az előadás keretében felléptek és ferenikus sikert arattak a következők: Weisz Tubi, Dub Hején, Kpemer Frida, Binzer Hevus, Mágvas Bella, Ganz Meta, Löwl Piri, Klein Lala és Salamon Sara. Szalemban konferálit Bergmann Olga. A zenekarban kitünő eredménnyel működtek: Reich Magda, Böber Jenő, Klein Miksa és Salomon Arnold. A rendezést páratlan hozzáértelessel és zeilítással ötv. Székely Áronné látta el, akinek sokban segítségére volt Szórényi Miklós is. — A déji zsidó nőgyűlés az estvélek jövedelmét az általa fenntartott Nékonvha javára fordítja, ahol naponta 160-170 ember kap meleg ebédet. A Nőgyűlés élén Weinberger Samunné áll, aki páratlan szeretettel és agilitással vezeti a Zsidó Nőgyűlést ügyeit, amely a város megértő lakosságának támogatása mellett gondoskodik a szegények től segélyezéséről. A Nőgyűlés ezután is hálás köszönetet fejez ki mindazoknak, akik kiveszik részüket és támogatják a Nőgyűlést nemes munkájában.

A sígheti WIZO, a Korona nagytérképben a Jung WIZO együttműködésével, ugy érkölesi, mint anyagi tekintetben is sikerült teadslutánt rendezett, amely a késő esti órákig a legjobb hangulatban folyt le. A tea déjátán sikerültséget nagyban elősegítette a rendezőség befeláldozó tevékenysége, a háziaszonyok és háziasszonyok Halperné, Zelig-asszonyok és háziasszonyok Davidovits Rózi, Léb Helén és Hillmann Lili voltak, akik tisztességüket igen aktívan látták el. A WIZO chanuka-estélye művészi műsorának meg nagyobb sikere volt. A nagyszabású megjelent közönség megjutáló tapsorkánál jutalmazta dr. Danzig Samunné, WIZO-epüknő nagyszabású megnyitó beszédét, mely nagyvonalakban ismertette a chanuka ünnepeinek jelentőségét a múltban és napjainkban. A megnyitó beszéd után Danzig Menachém, a sígheti Bote ifjúság szervezőt vezetője, tartotta meg nagyszabású és jól felkészült chanuka ünnepi beszédét. Komoly sikert ért el Taub Medka, Rosenfeld: Mésessék című költeményének előszavával. Halperné

aktuális humorizések előadásával váltott ki élénk tetszést. A sikerült ünnepelet a Bone ifjúsági szervezet szavajókörösának Cernichovskij: chanuka-est című költeményének interpretálásával, illetve a Hatikvával fejeződött be. December 29-én tartotta meg a WIZO Perli Jenóné a vigami bizottság elnöknőjének lakásán jósikerkült házi teáját, amely magasnívójú kulturprogramjával, valamint Halperné ereci aktuális humorizskjeivel Perli Mani saját személyes költeményének előadásával és Perli Franciska Schopin valcerjének műértő és mely tudást mutató előadásával a jelenjövők eismérését vitta ki. A sikeres teaestély megrendezéséért ezután mond köszönetet Perli Jenónének a sígheti WIZO.

Az aradi WIZO, f. hó 7-én tartotta tisztújító közgyűlést. Weiszberger Magda titkárnő felolvasta ezúttal jelentését, amelyben az elmúlt esztendő nagyon szép kulturális és anyagi eredményéről számolt be. Ezután a jelenlévő nagyszabású közönség egyhangúlag újból az általános szimpátiának örveendő Dr. Fuchs Albertnéet választotta meg elnöknek. — Dr. Fuchs Albertné többirányú elfoglaltságára való tekintettel felkérte a tagokat, hogy két társelnököt válasszanak segítő munkatársként. Ezek lettek: Dr. Köves Lászlóné és Weiszberger Magda. Aelnökök: Dr. Goldschmidt Lipótné. A vezetőség többi tagjai a következők: Titkár Paszternák Magda, Jegyző: Dr. Simon Ernőné, Pénztáros: Brecher Zsigmondné. Országos sajtóreferens: Hönigberg Lily, Helybeli sajtóreferens: Dr. Goldschmidt Lipótné. K.K.L. Dr. Dohány Sándorné, Kulturbizottság: Dr. Köves Lászlóné, Schwartz Gunda, Grünstein Anniné, Kardos Jenőné. Taggyűjtőbizottság Rényi Tiborné, Sternberg Hugóné, Holtzer Jenőné, Reich Alfrédné, Becker Vilmosné. Ezenkívül egy 35 tagú választmány lett megválasztva dr. Fuchs Albertné elnökő a választás kezdetén a jelenjövők és fokozottabb lelkesebb munkára kérte a tagokat.

A humeograi WIZO teaestélyt rendezett, mely egy érkölesleg, mint anyagiag nagyserüen sikerült az estély rendezése öy. Jakab Fülöpné Wizo epüknő és József H. né hölgyek érdeme, kik közreműködtek Kollis S. né, Sternheim S. né, Weiss Simoné és Schilling Salamonné.

A Valea lui Mihai-i WIZO eddig egy teaestélyt és kulturdslutánt rendezett, mely alkalommal Dr. Grósz Sándor a Zs. N. Sz. helyi csoportjának elnöke élvezetes és nívós előadást tartott „Szükséges-e a cionizmus?” címmel. A program második pontja ként szerepelt Grosinger Menyhériné szavai, ki egy pár zsidótárgyu költemény interpretálásával mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre. — A csoport elhatározta a WIZO-munka intenzívvé tétele érdekében minden második vasárnap délután zsidó ismeretek terjesztését szolgáló előadások megrendezését.

A timiöarai zsidó iparospogyesület nagyszerű műsoros estélyt rendezett. A fényesen sikerült estély műsorát Perlmutter Editke vezette be, aki Biro József prólogusát adta elő sok bájjal, frenetikus siker mellett. Ezután Váncsárok következtek melyeket Róza Vali fiatal táncanárú tanított be nagy hozzáértelessel. Különösen kiemelendő Bárdi Anné és Kling Böske szóelőtanca, ami az estély pontyja volt. Weil Albert jiddis dalokat énekelte, míg Grünwald Sándor Schabert és más dalokat adott elő nagy sikerrel. Ezután két egyfelvonásos következett, melyeknek színehőzsáiban RáczPéterné Kling Böske, Perlmutter Edit, Kutas Imre, Klein Desző és Klein Jakab, továbbá Bárdi Elza, Weil Albert és Winkler Bandi nyújtottak kifünő alakításokat. A pompás estély a hajnali órákban ért véget rendkívül emelkedett hangulatban.

A világhírű „Gastro D.” hatása az autonóm idegrendszerre és a mirigyek életére

Az autonóm idegrendszer olyan idegekből áll, melyek a szimpatikus ideghez hasonlóan a központból megszakítással haladnak a perifériához, mindegyik egy-egy idegducban (ganglion) megszakítást szenved, e mirigy előtt és mirigy utáni idegduc idegtokkakkal lesz ellátva. Az autonóm idegrendszer a közp. és hituútsó egy, valamint a keresztváji gerincvelő duceből eredve a nervus oculo motorius, a vagus facialis glapharyngicus és palvicius törzseivel haladva bevezeti a mirigyeket, a szívet és a sima izmokat.

A vegetatív szerveink kettős beidegzéssel bírnak, az autonóm idegeknek kívül mindegyik a szimpatikustól is nyer impulzusokat (eselekvés közvetítésre szülő parancsokat.) Ezek mindig ellentétes irányban befolyásolják szerveink működését, mint az autonóm idegek által közvetített impulzus. Az autonóm és szimpatikus idegek között állandó harc folyik, bármelyik túlsúlyba jutása azonnali zavarokat idéz elő a szervezetben.

A világhírű „Gastro D.”, amely újonnan felfedezett amerikai gyógymóány kivonatából készült — s mint ilyen hatástani szempontból egyedül álló a gyógyszeratanban — olyan hatóanyagokat tartalmaz, mely egy a központi agyköreg állományára, valamint a vegetatív idegrendszer hálózatára olyan hatással bír, hogy képes bármely eredetű idegzavarokat, melyek szervezetünket károsan befolyásolják — megszüntetni s a megbolgyagot egysülten helyre állítani, amiáltal a betegségek okát szüntetni meg.

Belső szerveink, emésztő aparatásunk, májunk, vesénk, szívünk és az egész szervezetünk kivétel nélkül idegrendszerünk ideghálózatával összeköttetésben állanak egymással, érthető tehát, hogy bármilyen elváltozás és megbetegedésnél a világhírű „Gastro D.” ugy az idegjezteken keresztül, mint a vérbejutása által az egész szervezetre gyógyítóan hat és azért vannak ezek a nagyszabású és gyors eredmények rédi idült gyomor, vese, ere stb. megbetegedéseknél, ami a gyógyszer nevét világhírűvé emelte.

A bécsi, berlini klinikákon elért nagy eredmények, melyek világvizonylatban is első helyen állnak, csak még jobban megerősítik ennek a nagyhatású gyógyszernek kiválóságát.

Dr. FELEGYHAZI THAMPR

A blaji WIZO fokozott munkakedvéllettel indult az új munkáévek. A megtartott teaestélyen Hermann mérnök, Benjámin Davidné és Schull Rozsóné háziaszonyok a rendezés körül több táj gyönyörű süteményt adtak elővárevés céljára. Poljak Móra helyi csoport elnöke igen szellemesen vezette az érvevzést, mely végül is igen szép eredménnyel végződött. Dr. Friedmann Márton ez alkalommal a kisebbségi kérdésekről tartott előadást, melyet a közönség általános tetszéssel fogadott. Az estélyen minidvégig nagyszerű hangulat uralkodott.

A bístriai orth. izr. hitközség vezetője a napokban akciót folytatott le a támogatására szoruló beszarábiak zsidók javára, amely minden várakozást meghaladó anyagi eredménnyel zárult. A segélyösszegek hozzájárult maga a hitközség is, aki ez alkalpon juttatta a téra előtti szombati adományokat is. A segélyezési akcióbak bekapcsolódott a Kallus Lajosné és Gedel Salamonné urnók vezetése alatt álló nőgyűlési leték is, melyek nagy összegeket juttattak a segélyösszegek. A segélyösszegek legnagyobb része azonban gyűjtés után tövözött össze, mely gyűjtési akciók oadaadójak beköszönte Bolgár Ignázné, Birnberg Koka tanárné, dr. Eskeles Miksáné, Eskeles Erna, dr. Fuchs Nándorné, Goldstein Sely tanárné, Horovitz Manóné, Léb Áronné, Redieh Vilmosné és Ullmann Áronné urnóhölgyek folytattak és végül növelte a segélyösszeget Berlad Samuel urnó teadélutánján befolyt összeg.

Beigazolódott, hogy a legjobban megszervezett híradások és utazások Palesztinába és a közeleket többi országba a

ZION LLOYD által törtennek meg.

Tehát ha valamilyen információt, utabiztosítást akar, úgy forduljon bizalommal a M. Jampolsky vezetésé alatt álló

ZION-LLOYD-hoz

BUCURESTI, Calea Victoriei 33. (Casa Francezi) Telefon 3.69.13. Képviselőlek Claión: Dr. W. Neumann Str. Berthelot 12. Timisöara: Reiter Ernő Str. Bonas 5 Oradea: Kirsch Tibor, Str. Iorga 21. Telefon 252.

Hétről-hétre

Varsó. Az ügyvédi kamara központi bizottságába két zsidót is beválasztottak. Alexander Margolist és dr. Emil Sommerstein képviselők. — A napokban mutatott be Varsóban T. Konevskij „Jeruzsálem rombolása” című antiszemita színdarabját, mely a történelmi tényeket megismertítve, tendenciózus beállítással helyezi az ostromlott Jeruzsálem védőit. A zsidó sajtó energikus tiltakozására a hatóságok be tiltották a darab további előadásait. Az első előadásokon a nemzeti demokráciát antiszemita tüntetéseket rendeztek. — A lengyelországi volt zsidó frontharcosok országos konferenciáján a varsói nagy zsinagógában felszólalt az új zsidó front, amelyet a varsói zsidóság adományozott a volt frontharcosoknak. Az ünnepségen résztvettek Kavecky belügyi államtitkár, Stazinsky városparancsnok, Olpinsky alelnök, Czuruk a város katonai parancsnoka és számos közéleti és katonai előkelőség.

Budapest. A pesti társaság elnöke Fleissl, Sándor a főrendiház tagja lett. Vele együtt összesen nyolc zsidó tagja van a magyar főrendiháznak.

Köve. Krosz és Worne litván helységekben zsidóellenes tüntetések zajlottak le, ahol 33 zsidó megsebesült. A rendőrség helyreállította a rendet. A vezetőket letartóztatták.

Athén. Huberman Bronislaw Palesztinából való visszatanulása alkalmából Athénban koncertet adott, ahol rendkívüli sikere volt. Újságírók érdeklődésére kijelentette, hogy a palesztinai Zeneakadémia megalapítása érdekében jelentős lépések történtek és sikerült már két világhírű zsidó zeneművészt megszerezni.

Osló. A norvég kormány azzal kapcsolatban, hogy pavillont állít fel a tel-avivi vásáron, elhatározta, hogy annak megnyitására a norvég trónörökösét kéri fel, aki ezzel kapcsolatban nagyobb keleti utazást fog tenni és tanulmányozni fogja a palesztinai viszonyokat.

Szófia. A bolgár belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy a „Narodna Zaslita” (Heimkehr) és a „Nemzeti liga”-t feloszlatja. Mindkettő a legélesebb antiszemita agitációt folytatta.

Capetown. A délafrikai zsidó ifjúsági szervezetek december 14-én Springsben gyűlést tartottak. Képviseletük magukat „Transvaal, Cape-vidék, Orange szabadállam és Natal kerületi képviselői. Mr. Brink polgármestere Springs városának, amelyben kiemelte a zsidók érdemeit a város fejlődésére kőrül.

London. Elisabeth Bergner új filmje most készül. A darab tartalma Dávid és Goliát meséje, amelyben Bergner a fiatal Dávid szerepét játssza.

Leyden. (Hollandia) január 6-án nyílt meg a hollandiai orientalisták 8-ik kongresszusa. A legfontosabb előadást dr. Ernst Herzfeld londoni professzor tartotta, amelyben az iránok legrégibb perzsjai bevándorlását ismertette. — 56 éves korában a napokban hunyt el. A Wolff-Beffie ismert holland-zsidó festőművész.

Nanking. Dr. Richard Mayer, volt berlini körüldíj orvost a nankingi egyetemen ki nevezte fides tanárrá.

Krakó. Andrzej Strug ismert lengyel író, aki néhány évvel ezelőtt meglátogatta Palesztinát, igen meglehetősen levelet írt Leib Jaffének, a Keren tájékoztatójának a jubileum alkalmából.

New-York. A napokban meghalt Simon Frank Rotschild 74 éves korában, a legnagyobb brooklini árúháznak, az Abraham és Strauss-cárnéknak egyedüli tulajdonosa. — A Duke of York színházban január 13-án volt premieri a „Dávid” című balettnek. A kullisszát Jakob Epstein festette, az ismert zsidó művész.

Szerkesztői üzenetek

Tudai sajtólap. Megértjük fájdalmát. Fájdaalmas az, hogy dacára az apóselnökprotekciónak, ajánló-leveleknek, dacára annak, hogy az irodai közpénzek tízezrei vándorolnak be a „Ha-emesz” hazug sajtójának alapjára, mégis az erdélyi zsidó közvélemény csak nevet, a jól megfizetett irodai félévtalános erőlködéseire. Tudjuk azt is, hogy rettentően fáj már az első peretől kezdve az, hogy a lebunkozás, amelyre korlátlan összeg állott rendelkezésre — nem sikerült. Fáj nekik az, hogy amit ők halálos tördőfének szántak, abból tisztelet és dícsőség háramlott a „Népbőlre”. Fáj az azóta, amióta a legautentikusabb főrabbi nyilatkozatok megjelentek. Fáj a két oradeai főrabbinak esodálatos megértéssel és bátorsággal kimondott két nyilatkozata, amelyben vélelet mondottak egy el nem mondott-ítélettről ezek a nyilatkozatok lesznek örök időkre, a mi ledesőbb aranyedőlánk. Amikor Puchsz Benjámin főrabbi gyönyörű nyilatkozata megjelent, arról hallgattak. Meg a dr. Kecskenéti Lipót főrabbi nagy szerű szavaitól majdnem megémultak. Hát miért merik most oly féltékenyen támadni Dr. Löwy Ferencz targu-muresi főrabbit, amiért esatlakozott a Dr Kecskenéti Lipót főrabbi nyilatkozatához?

Miért nyilatkoznak most, miért írnak olyan perfidul, amikor a cseh-szlovákiai és jugoszláviai zsidó vezetőségnyeségek nyilatkozat meg mellettük? Miért mernek írni oly utolsó tónusban, egy előkelő bratislavai igazgatóról? Mert oiyat mondott, ami nekik nem tetszik? Vagy dr. Szepesti Miksáról merne így írni, aki általánosan elismert és nagyra becsült előkelő publicista, aki idő közben Oradeán is járt és jól ismeri az ügyeket! Tájékozódik a „sajtópapír”, mert semmiképen sem engedjük terjesztetni a hazugság méteiyét, a „Ha-emesz” tónusában, Miért dühöng ugy? Hát nem tudja hogy annak nincs igaza, aki dühös? Mi igazunk tudatában, csak mosolygunk, lemosolyogjuk ezt a céltalan dühöngést — és megynünk tovább a magunk utján, Akármít is fog fröcskölni reánk a hazugságnak ez a felkent bajnoka, az előfizetők tiszteje egészséges ösztönükkel és józan ítélőképességükkel tudják, hogy hol az igazság.

Semmiesetre sem ott, ahol csak a cégér hirdeti ezt, de benn a „bolt”-ban mázsaszámra, csak a hazugságot árultják... A Ha-emesz sikereiről eddig kis olvasótábora is meggyőződött már és undorral dobja el az iroda családai földmévnyét... Físchman és Appel cég Vata de Jos (jud. Hunedoara). Köszönjük elismerő sorokat, amelyben azt írják többek között: „A hare amelyet szeretett főszerkesztő ur kifejt a zsidó érdekekért azt jelenti, hogy az erdélyi zsidóság 99 százaléka ragaszkodik Önhöz és lapjához és követi, mert érzi, hogy az igazság győzni fog. — Becses lapjukt ezennel megrendeljük, mely szeretettel és kiváló tisztelettel.”

Ez, valamint a sok-sok többi elismerés és újabb laprendelés a mi legfőbb válaszunk azoknak, akik folyton csahó'nak ejtenünk és boldogan igyekeznek útni ra'itunk — de hála az Ének eredménytelenül.

Bomba robbant egy lodzi zsidó üzletben és egy v'd'ki gyógyszerárban. Varsó. A Havas jelentése szerint egy odzi zsidó üzletben bomba robbant és három személyt megsebesített. Ezzel másk bomba Ovvoekb'n robbant egy zsidóérvó szervetában. A Dostika teljesen föltörtemet a merényleteket egy antiszemita szervezett tagjai követték el.

Berlin. Berlinben gróf Helldorf, a berlini rendőrparescsnek egy 1795-beli Mendelsohn család által létesített alapítványt, amely 300.000 márká értékű volt, minden indokolás nélkül elkönfiskált. 1933-ig dr. Schacht is tagja volt az alapítványi bizottságnak.

Zsidó humor

KÉTLY... Két snorer (kolduló szegény ember) megy az utcán, amikor hirtelen egy nagy kutyával találják magukat szemközt. Az egyik snorer nagyon megijed és vissza akar fordulni.

— Mit félsz — mondja a másik — hát nem látod, milyen barátságosan csóválja a farkát?

— Igen. Igen — lebegi a másik — de nézd, hogy visszorítja a fogát, nem tudom, hogy melyik végének higylek.

JOACHIM PRINZ ÉS A JESIVABOCHER Dr Joachim Prinz, a híres berlini főrabbi legutóbb nagyobb turné abszolút, ezzel kapcsolatban írják bukovinai lapok a következő anekdotát:

Meglátogatott egy ízben egy jeruzsálemi jesivát, ahol éppen a „Schaje odom”-ot tanulják a bocherok.

Prinz a következő kérdéssel fordult a fiatal emberhez:

- Sokat fogsz ebből tanulni?...
- A megszólított nagy nyugalmal nézett dr Prinz szemébe és a következőket válaszolta:
- Ért Ön ebből valamit?
- Igen — válaszolta dr Prinz.
- Tudós ember Ön?
- Igen.
- Talán még doktor is?
- Igen.
- Miéle doktor?
- A filozófia doktora.

Csoválja erre a bocher a fejét és a következőt mondja: A filozófia doktora? Ez semmi! Az ortodoxudományok doktora, orvos és doktor, így még kereshet valamit. A jog doktora, jogász és doktor, ez is kereshet pénzt. De a filozófia doktora — mit tud kezdeni a tudományával?

— No, no — mondja erre dr Prinz — hiszen te is egész nap itt állsz és tanulsz és te sem keresel a tanulósoddal! — Én — válaszolta énézetesen — én valóban itt nem keresek semmitsem, de másik életben, a túlvilágon, akkor lesz nekem elég jóban részem... De a filozófia doktorának nincs ezen a földön semmije és nem részesül a túlvilági fűdősségben sem.

FŐLÖSLEGES HARAG

Egy jobbmodú „bálbosz” házitanítót vitt magánka, hogy gyermekeit a héber tudományokra oktassa. Amidőn egy ízben az ablak alatt sétált, hallja, hogy a tanító a „kadis” imákra tanítja a fukát. Mérgesen ront be a tanszobába: „Maga csirkefogó én még alig vagyok negyven éves és magt már a kadisra tanítja a gyermekeimet. Én még éni szeretnék vagy harmin-negyven évig.” „Ettől nagyon könnyen elélhet addie — feleli nyugodtan a melamed — mert mit ezek a fuká megtanulják a kadist, addie megöregszik mind a ketten.”

NEM VART VÁLASZ

Egy „maggid” magyarázza egy város káthán a tóra igét. Szavainak meghallgatására sok nép gyűl egybe. A maggid frenetikus hatást ér el. Másnap mikor átveszi a honoráriumot, kérdi a maggid a roshakótot: „Nos, hogy tetszett a beszédem?” — „Égész éjjel nem tudtam utána aludni” — volt a felelet. „Eszertim böcsöres anyagot talált benne, ami gondolkozásra ösztönöz te?” — kérdezte a tulboldozó szónok. „Ol nem azért — mondta az elnök — hanem olyan rossz természetem van, hogyha nap pal alszom, egész éjjel nem tudok utána aludni.”

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉG KÖRFORGÓGÉPÉN ORADEA.

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4 Telefon 440.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Wasszerstrom Sándor - Leitner Zoltán Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hírkezelőknek és vállalatoknak 500. magánosoknak: egész évre 300, fél évre 160, negyedévre 85 lei. Kellőidőn: 120—80, 45, 25 ek, 193. 95, 50 dinár, 25—15 Pengó, 10—5 Dollár.

NE LEGYEN ÁLLAM AZ ÁLLAMBAN

A romániai németek január 26-ára, vasárnapra átöltöztetésre népszárazást rendeltek el. Ezt a „népszárazást” a kormány igen helyesen beütilt. A parlamentben a német csoport vezére, Hans Otto Roth megkísérelte ugyan a tiltakozást a létlő határozattal szemben, de szavaira nem reagált a kormány, illetőleg kijelentette a leghatározottabban Inculcz miniszter, hogy a népszárazást semmilyen körülmények között nem engedélyezi. A németek, akár legyenek azok beszáróhat nem telepek, vagy bukovinai öslakók, erdélyi szászok, vagy bándi svábok, le kell mondjanak erről az elomról: hogy államat alkossanak az államban. A németek a kormány szerint járom célt akartak elérni ezzel a szárazzással. 1.) Az összes romániai németeknek egy csoportba való tömörítését. 2.) Megakadályozza azt, hogy a jövőben a németek szervei közvelemül értékeskesse nek a kormánnyal. 3.) A hillerista szellem elismertetése.

A németek természetesen másként állítják be a kérdést. Szerintük a cél ez lett volna: adjon választ minden romániai német arra, hogy „illet tesz-e amelltt, hogy a nép jólte előbbreváló a párlóréndet? Hlítt tesz-e amelltt, hogy az eaység, a népközösség első feltétele? Kötelezőkéké vállanake a népszárazás során elfogadott évek minden egyes népteszére névéze, aki az itteni német kisebbséghez tartozik?”

Természetesen az okokat elunsozóik a németek, de szerintünk kétségtelennek látszók, hogy birodalmi német befolyásra történt volna a népszárazás és célja az lett volna, hogy a hillerista „hlyváltást” tegye minden romániai németre kötelezővé. Az bizonyos, hogy a jobboldali dramatok folyton erősödnek és egy ilyen népszárazás csak a hillerista elzondolósoknak lett volna zárvessége. A kormány rendkívül helyesen cselekedett, amikor nem engedélyezte a népszárazást. Mi nem tartjuk ezt a „népszárazást” megsértésének, mert egy kisebbség ne rendezzen egy országban népszárazást. Szeretnénk látni, hogy a legátatlanabb kérdésben próbálna csak a németországi zsidóság „szavazni” valamilyen kérdésben — másoda felzúdulás volna a német kormánykörökben, vagy a sajtóban?

Pedig, valljuk be, egy kis küllömbőség mégis van a romániai németek és a németországi zsidóság sorsa között. Mert mie Romániában a leglényesebb jözetak ávezik a németek, a legjobban szíttűl, legjobban megszervezett kisebbsége az országunk, adig a német zsidók többségét valónban kéllt éllenek a nagy birodalom keretén belül. Mi mindentör hátor szöszöölöl voltunk és vagyunk a kisebbségi jogoknak, de hogy hiller parancsára „népszárazás” legyen egy semvörin európai államban, ez mégis csak tilsok fog arrodzálni. És rósz köztmondás: hogy bizony: a jóból is megárt a sok.

Az angol világbirodalom gyászolja elhunyt királyát

Nahum Sokolow: „V. György második Cysrusként fog bevonulni a zsidó nép történelmébe.” - Gyászkeretben jeleik meg a palesztinai héber lapok.

London, Kedden eltemették V. György angol királyt. A hatalmas angol világbirodalom minden egyes részében ószinte gyással emlékeznek meg az elhunyt uralkodóról. De csatlakozott ehhez a gyászhoz az egész világ zsidósága is, amely már régen szeretetébe fogadta a megértő angol uralkodóháza, és főleg annak most elhunyt fejét, V. György királyt. Dr. J. H. Herz, Anglia főrabbija a brit birodalom hitközségei nevében táviratilag jelezte ki részvétét az elhunyt király özvegyénél.

A királyt köszönő távirattal válaszolt, amely így szólt: „Sokra becsülöm szívtlyes szavait és együttérzést az én súlyos veszteségemben. Kérem továbbítsa köszönetemet összes hitközségeimnek.”

Neville Lasky, a Board of Deputies, Leonard G. Montefiore, az Anglo Jewish Association elnöke is részvétüket fejezték ki az angol zsidóság nevében. Dr. Nahum Sokolow a cionista világszervezet nevében jelezte ki részvétét és többek között táviratban ez állott: — A világ zsidósága gyászolja a szeretettel uralkodót, akinek áldott és szent emléke, mint egy második Cysrus fog bevonulni a zsidó nép történelmébe. A zsidó nép örök hálaival tartozik neki. A zsidó nemzeti otthon mindig elválaszthatatlan marad az ő nevével.

PALESZTINA GYÁSZJA. Jeruzsálem A palesztinai zsidóságot is gyászba borította György király halála. Az összes állami és zsidó középületeken félárborra eresztették az angol nemzeti és a kék-fehér zászlókat. A palesztinai héber lapok gyászkeretben jeleik meg és nagy ciklben méltatják az elhunyt uralkodót. A világ minden részéből ázónlnek Londonba a zsidó tiltulitek és cionista szervezetek részvétvairatai, amelyek méltó módon juttatják kifejezésre a zsidó nép gúszát az elhunyt királyért, akinek uralkodása alatt tette meg Anglia a Balfour deklarációt és nyitotta meg kaput a zsidó népeknek.

„Kipellengérezzük azokat a keresztényeket, akik zsidóknál vásárolnak”

— jelentette be Meskó a magyarországi nyilaskeresztesek naggyűlésén

Az emberek felugráltak, öklök emelkedtek a magasba és többen a közbeszóllók felé rohantak. Komoly verekedéséé fajult volna a dolog, ha idejében egy szakasz rendőri nem nyomul a tereembe. Meskó szokásához híven most is zsidózt, szidta azokat, majd bejelentette, hogy most már többé nem lesznek ellenéték a nyilask között, mert megszűntek a frakciók és mindnyájan együtt vannak.

— Az irodalom a mozi és színház ma fohagyaszaga, de eljön az az idő, amikor a zsidóságnak csak 51 százalékig lesz beleszólasa a dolgokba.

Bejelentette, hogy a nyilask ki fogják pellengérezni azokat a keresztényeket, akik zsidóknál vásárolnak.

Dr. Duesó Jánosné harcias beszéde után a Radó uti újabb rendőrsztrágot vezényelték.

Gyűlés után a Mosonyi-utcai Iaktanyából ádotán újabb rendőrsztrágot vezényelték a rend fenntartása végett. A sztrácsiásnál a rendfenntartók egyén a rendőroklkel görömbakodóit, egy vidéki fiatalember pedü egy izét inzulált. Eaj a három embert eldönlték a rendőrsztrá és megindult ellenük a harca.

Meskö Zoltán állott fel ezután szóásra. Pereckig nem juthatott szóhoz, mert a hátsó részében egy kisebb csoport a hilleristákkal szembe fordult.

„Mindenki előtt egy villar keletkezett.

169

